ПРОГРАМА НАВЧАННЯ
ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

ЗБІРНИК ІГРОВИХ КОМБІНАЦІЙ

Подяки:

МОК хотів би висловити свою вдячність і відзначити наступних учасників. Завдяки особистим та колективним знанням, досвіду та пристрасті до олімпізму було створено цілісну програму тренінгового семінару, що ґрунтується на принципах олімпійського мислення та педагогіки.

Гері Барбер, викладач, Школа Університету Святого Михайла, Вікторія, Британська Колумбія

Аманда Станець, доктор філософії, власник, Move Live Learn, провідний розробник контенту

Нарін Хайтасс, менеджер з освіти та навчання, Олімпійський комітет Йорданії

Параскеві Ліумпі, доктор філософії, Університет Пелопоннесу, Міжнародна олімпійська академія

Джеймс Мандіго, доктор філософії, проректор і професор, Університет Брока

Фелан Фоман, регіональний консультант OVEP, Лесото

Емі Шварц, старший стратег, «Рухайся, живи, навчайся»

Ліндсей Сімпсон, спеціаліст з навчальних програм, «Рухайся, живи, навчайся»

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

ЗБІРНИК ІГРОВИХ КОМБІНАЦІЙ

Навчальний посібник підготовлено відповідно до Програми навчання олімпійських цінностей (англ. OVEP – Olympic Values Education Programme)

Цей збірник слід використовувати разом із посібником під назвою «*Основи навчання олімпійських цінностей: Програма на засадах спорту*» (далі – «Основний посібник»), а також як частину інструментарію OVEP.

Опубліковано у 2023 році
Підготовлено Олімпійським фондом культури та спадщини Міжнародного олімпійського комітету, Лозанна, Швейцарія

Зміст OVEP, будь-яка частина, елемент або матеріал, надані OVEP, зокрема будь-які документи, графіка, зображення та відео («Матеріали OVEP»), є виключною власністю Міжнародного олімпійського комітету («МОК») використовуються у некомерційних, нерекламних цілях і обмежуються винятково редакційними, освітніми, дослідницькими, аналітичними, оглядовими або звітними цілями (якщо не зазначено інше). Матеріали OVEP не можна модифікувати, змінювати та/або трансформувати, субліцензувати чи повторно поширювати, частково чи повністю, без попередньої письмової згоди МОК (або зазначеного правовласника). МОК не дає жодних гарантій і не несе відповідальності за інформацію, включену в матеріали OVEP, ані за її точність, ані повноту. Погляди та думки, висловлені у будь-якому сторонньому матеріалі, наданому вам як частина матеріалів OVEP, або у будь-якій публікації, веб-сайті чи інших засобах, за допомогою яких такий сторонній матеріал надається вам як частина Матеріалів OVEP, відповідають лише точці зору їх авторів і не обов'язково відображають офіційну політику чи позицію МОК. Ви погоджуєтеся відшкодовувати збитки, захищати та убезпечувати МОК від будь-яких збитків, що можуть виникнути внаслідок використання або неправильного використання вами Матеріалів OVEP, або будь-якого порушення вами цих ліцензійних умов. МОК (і, за необхідності, відповідний правовласник) залишає за собою право відкликати права, надані на Матеріали OVEP, у будь-який час і з будь-якої причини.

© 2023 Міжнародний олімпійський комітет – всі права захищені.

ISBN: 978-92-9149-219-0
Дизайн: TwelfthMan
Ілюстрація обкладинки: Стівен Чітхем
Переклад: Національний олімпійський комітет України
Редагування та оновлення контенту: Кароліна фон Альвенслебен та Роксана Арталь, Олімпійський фонд культури та спадщини, Quai d'Ouchy 1,
1006 Lausanne, Switzerland
Tel +41 (0)21 621 6511 www.olympics.com
Фотографії МОК.

ЗМІСТ

Передмова	**6**
Олімпізм та освіта на основі цінностей	**8**
Розділ 01: Розуміння переваг олімпійської освіти	**12**
Розділ 02: Створення середовища для успішного навчання	**16**
Розділ 03: OVEP і навчальні компетентності XXI століття	**18**
Розділ 04: Цикл викладання та навчання	**20**
Розділ 05: Методи викладання, що підтримують реалізацію OVEP	**26**
Розділ 06: Олімпійське освітнє тематично-орієнтоване навчання	**30**
Розділ 07: OVEP та фізична активність	**34**
Зв'язок заходів OVEP з предметами навчальної програми	**62**
Рекомендована додаткова література з педагогіки	**64**
Глосарій	**65**
Ресурси та посилання	**72**

ПЕРЕДМОВА

Лише невелика кількість людей у світі стають олімпійцями, але кожна людина може користуватися перевагами фізично активного способу життя. МОК прагне вирішити глобальну проблему зростання рівня фізичної бездіяльності, щоб більше молодих людей мали можливість стати олімпійцями, але насамперед для того, щоб більше дітей і підлітків розвинули в собі навички фізичної активності на все життя заради радості і користі для здоров'я, які вона приносить.

Фізична активність існує у багатьох формах, включаючи, але не обмежуючись ними, спорт, рекреацію, неструктуровані ігри, танці та фізичні вправи. Не всі діти мають позитивний досвід у спорті та фізичній активності. Ми хочемо це змінити. Завдяки позитивним підходам, які орієнтовані на учнів та роблять програми з фізичної активності інклюзивними, більше дітей та підлітків матимуть чудовий досвід участі у програмах з фізичної активності та з більшою ймовірністю залишатимуться фізично активними протягом усього свого життя.

Комісія МОК з олімпійської освіти визнає важливість підтримки дітей та молоді у засвоєнні цінностей та навичок, які допоможуть їм підготуватися до життя. Цей дорадчий орган прагне надихати освітян на просування освіти, заснованої на олімпійських цінностях, і забезпечує стратегічне керівництво програмами та заходами МОК, пов'язаними з освітою молоді за допомогою спорту.

Ця програма покликана дати можливість молодим людям з будь-яким рівнем підготовки та з будь-якого куточка світу насолоджуватися фізичною активністю та вчитися через неї, а також здобувати соціальні, когнітивні та фізичні компетенції, які знадобляться їм протягом усього життя. Крім того, ця програма може бути модифікована для дорослих, які також отримають користь від ціннісного виховання та розширених можливостей бути фізично активними. Ми вважаємо, що важливо надати цей ресурс саме зараз, оскільки він може позитивно вплинути на наведені нижче глобальне бачення, цілі та керівні принципи.

Розглянемо, як цей ресурс вписується в контекст:

- філософії олімпізму;
- бачення МОК «Побудова кращого світу через спорт»;
- стратегічного напряму Комісії олімпійської освіти «просувати олімпізм через освіту, фізичну активність і спорт, залучаючи людей до того, щоб вони стали відповідальними громадянами нашого світу»;
- внеску олімпійського руху в розвиток глобальної політики, що здійснюється через такі програми дій, як Цілі сталого розвитку ООН та надання якісної фізичної освіти.

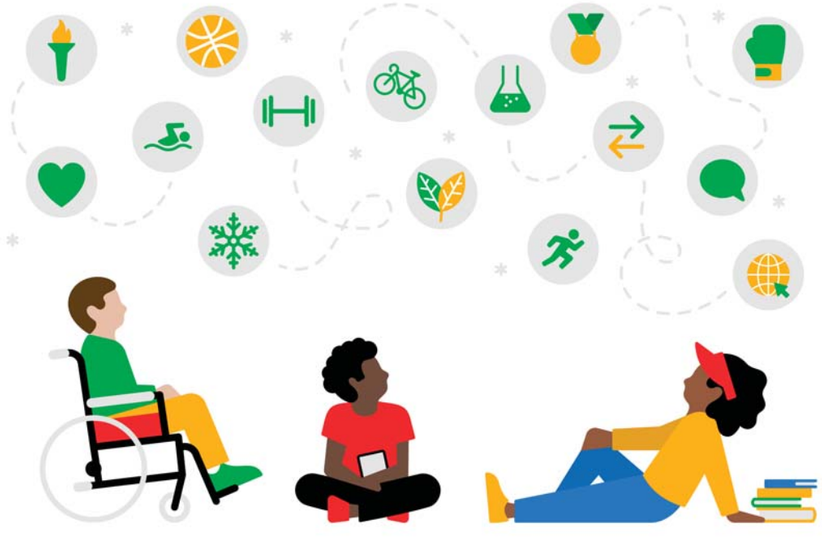
ОЛІМПІЗМ ТА ОСВІТА НА ОСНОВІ ЦІННОСТЕЙ

Олімпійський рух використовує три основні цінності для просування олімпізму: досконалість, повагу та дружбу. Однак це не єдині цінності, які допомагають людям розкрити свій потенціал. Такі цінності, як рішучість, мужність, наполегливість і стійкість, переплітаються з цими основними переконаннями, і їх можна знайти у великій кількості в історії Олімпійських ігор.

OVEP – це програма, що базується на цінностях, і її можна використовувати для того, щоб:

- розвинути в учнів розуміння цих цінностей і допомогти втілити їх у життя;
- заохочувати учнів до занять спортом і фізичною активністю;
- посилити розуміння важливості зусиль у навчанні;
- сприяти позитивній поведінці та будувати здорові стосунки між молодими людьми та їхньою громадою.

Молоді люди не обов'язково повинні бути учасниками спортивних змагань, щоб скористатися цим ресурсом, хоча це бажаний результат.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ МІСТИТЬ ТРИ РЕСУРСИ:

ОСНОВИ НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ: ПРОГРАМА НА ЗАСАДАХ СПОРТУ

Це офіційний основний ресурс проєкту і первинна база знань у рамках реалізації OVEP. Він складається з чотирьох розділів. У першому розділі «Знайомство з навчанням олімпійських цінностей» досліджено принципи олімпізму та теми олімпійської освіти. У другому розділі розглянуто основні елементи Олімпійських ігор – від символіки до церемоній – та їхній зв'язок з освітніми можливостями, що базуються на цінностях. Третій розділ продовжує цю роботу і розповідає про те, як олімпійський рух адаптувався до можливостей і викликів, що стоять перед світом, завдяки таким ініціативам, як Юнацькі Олімпійські ігри (ЮОІ), надаючи можливості для жінок і визнаючи важливість сталого розвитку під час проведення Ігор. У заключному розділі висвітлено важливість тем олімпійської освіти та розкрито сучасні проблеми, що стоять перед молоддю в усьому світі.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ: ЗБІРНИК ІГРОВИХ КОМБІНАЦІЙ

Цей посібник допоможе вам у реалізації Програми МОК із навчання олімпійських цінностей (OVEP). У ньому визначено стратегії викладання XXI століття та компетенції учнів, які використано для успішного впровадження OVEP. Розглянуто численні педагогічні стратегії та приклади практичних шляхів реалізації OVEP.

РОБОЧИЙ ЗОШИТ: ВПРАВИ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ НАВЧАННЮ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Кожен робочий аркуш – це набір практичних навчальних вправ, які охоплюють олімпійські теми, символи та традиції і пропонують учням/слухачам способи засвоєння цього матеріалу за допомогою творчих завдань, що спонукають їх до роздумів. Завдання диференційовані, щоб відповідати можливостям розвитку учнів від початкових до старших класів закладів загальної середньої освіти.

ВПРОВАДЖЕННЯ OVEP PLAYBOOK:

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК ІЗ НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Разом із супровідними ресурсами, програма «OVEP» – це не просто впровадження цінностей у процес навчання учнів, це допомога учасникам відчути ці цінності та жити згідно з ними.

Цей посібник пропонує практичну підтримку викладачам у впровадженні OVEP. Термін «викладач» вживається в широкому сенсі і стосується всіх, хто виконує роль наставника та/або відповідає за передачу знань. Серед них вчителі, лідери громад, молодіжні працівники, спортивні тренери та батьки, а також ті, хто працює в гуманітарних і спортивних організаціях, навчальних закладах і неурядових організаціях. Крім того, вивчення і застосування OVEP може відбуватися в різних середовищах: вдома, в школі, на спортивному майданчику, в релігійному закладі, в громадському центрі, на дитячому майданчику тощо. Для зручності в цьому документі використано термін «навчальний центр» для опису всіх таких навчальних середовищ.

У цьому посібнику розглянуто принципи забезпечення ефективної освіти, заснованої на цінностях, а також наведено приклади того, як планувати, викладати та оцінювати ціннісну освіту на практиці.

Цей посібник складається з розділів, які допоможуть викладачам запровадити та повністю реалізувати OVEP. Однак важливо зазначити, що цей посібник не обов'язково читати послідовно.

КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ ЦЬОГО ПОСІБНИКА

- Цей посібник не є директивним документом, а радше допоміжним ресурсом, який розширює можливості викладача.
- Ефективне використання цього ресурсу залежатиме не лише від досвіду та навичок викладача, але й від того, як він вписується в специфіку навчального центру.
- Деякі навчальні центри матимуть значну матеріальну та навчальну базу, що дозволить їм повністю реалізувати багато із запропонованих OVEP заходів. Інші навчальні центри можуть мати дуже обмежені ресурси. Заходи та ресурси OVEP можуть і повинні бути адаптовані таким чином, щоб забезпечити успішну реалізацію, за умови, що ці зміни не суперечать духу та меті програми.
- Більшість викладачів зобов'язані слідувати встановленій навчальній програмі; однак важливо визнати, що застосування OVEP не засуджує і не суперечить цінностям, які викладаються в різних культурах.
- Основні цінності олімпізму – досконалість, повага та дружба – мають глобальне значення і можуть здійснювати потужний трансформаційний вплив на життя тих, хто їх втілює.

У цьому посібнику визнається, що викладачі, які впроваджують онлайн-освіту, мають володіти широким спектром навичок і досвіду. Деякі викладачі мають вищу педагогічну освіту і знайомі з багатьма запропонованими педагогічними стратегіями. Інші викладачі можуть не мати спеціальної підготовки, але можуть бути визнаними лідерами у своїх громадах. Незалежно від досвіду викладача, застосування змісту програми OVEP та запропонованих у цьому документі педагогічних стратегій має на меті спрямувати та підтримати всіх практиків, які прагнуть до успішного впровадження програми OVEP.

ЯК МОЖНА ВИКОРИСТОВУВАТИ ЗМІСТ OVEP

- Як додатковий матеріал та вправи до вже існуючої робочої програми.
- Для натхнення на створення нової моделі роботи.
- Як самостійну програму роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Викладання олімпізму в школах: Олімпійська освіта як фокус на вихованні цінностей*, Центр олімпійських досліджень, Д. Біндер, МОК-UAB (дата перегляду: серпень 2022 р.)

РОЗДІЛ 01
РОЗУМІННЯ ПЕРЕВАГ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

Посібник «Основи виховання олімпійських цінностей» – це великий освітній ресурс, наповнений ідеями, історіями та заходами, які можуть навчити цінностей і надихнути молодь. Він також має значний потенціал для трансформації окремих осіб та цілих громад, даючи надію та можливості тим, хто приймає основні цінності олімпізму: досконаліть, повагу та дружбу. Нельсон Мандела, колишній президент Південної Африки, визнавав силу та потенціал спорту.

«Спорт здатен змінити світ. Він здатен надихати. Він здатен об'єднувати людей так, як мало що інше. Він розмовляє з молоддю мовою, яку вона розуміє. Спорт може створити надію там, де колись був лише відчай. Він потужніший за уряди у руйнуванні расових бар'єрів. Він сміється в обличчя всім видам дискримінації»

Нельсон Мандела

Важливо підкреслити, що OVEP не є винятково спортивною програмою, покликаною мотивувати майбутніх олімпійців. Томас Бах, президент МОК, заявив:

«Організація Об'єднаних Націй та Міжнародний олімпійський комітет знають, як багато спорт може зробити для задоволення широкого спектра людських і соціальних потреб у сферах охорони здоров'я, освіти, інклюзії, сталого розвитку та миру... Так, спорт може змінити світ, але він не може змінити світ самотужки. Ставлячи спорт на службу людству, ми потребуємо і хочемо партнерства з іншими членами суспільства».

OVEP співпрацює з іншими партнерами, такими як школи, громадські центри, релігійні громади та спортивні організації, щоб бути фасилітаторами цієї програми.

У ЧОМУ ПЕРЕВАГИ OVEP?

Впровадження OVEP пропонує значні комплексні та практичні переваги не лише для окремих осіб, але й для родин та громад. Вони поділяються на шість основних категорій:

- Індивідуальні
- Фізичні
- Поведінкові
- Емоційні
- Соціальні
- Освітні

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРЕВАГИ

Багато публікацій свідчать, що успішні спортивні програми можуть впливати на розвиток цінностей, характеру та виховання чесної гри в спортсменів. Інформація та практичні завдання OVEP є особливо ефективними у вихованні не лише основних цінностей олімпізму – досконалості, поваги та дружби, а й таких життєвих цінностей, як наполегливість, сміливість, завзятість, чесність, порядність та особиста відповідальність. Олімпійські ігри пропонують незліченну кількість прикладів спортсменів, які подолали труднощі у досягненні своїх цілей. Існують історії про спортсменів, які демонструють неабияку мужність у змаганнях, а також про інших, які, незважаючи на невдачі, залишаються чесними та порядними. OVEP спирається на багато з цих історій, щоб допомогти надихнути інших наслідувати ці позитивні приклади. Участь в OVEP також створює основу, на якій учасники можуть розвивати лідерські навички, а потім використовувати їх у діяльності, яка на практиці поглиблює їхнє розуміння олімпізму.

ФІЗИЧНІ ПЕРЕВАГИ

OVEP не є пасивною програмою, де учасники просто читають і розмірковують над ціннісно-орієнтованою освітою. Це програма, яка заохочує учасників бути фізично активними та домагатися амбітних цілей задля досягнення здорового способу життя. Три олімпійські освітні теми, що розглядаються в Основному посібнику OVEP, – радість від зусиль, прагнення до досконалості та баланс між тілом, волею та розумом – описують приклади спортсменів, які відчули ряд переваг від занять фізичною активністю. Заняття спортом дозволили цим людям отримати значні фізіологічні переваги, які, в свою чергу, сприяли досягненню ними вищих результатів. Ці переваги не є надбанням спортивної еліти; вони доступні кожному, хто займається з дотриманням частоти (як часто ви тренуєтеся), інтенсивності (наскільки старанно ви тренуєтеся), тривалості (як багато часу ви тренуєтеся), специфіки (тип вправ або активності, які ви обираєте) і прогресу (чи продовжуєте ви долати свої виклики). Адаптації, яких досягає спортсмен, дотримуючись цих принципів тренувань, можуть включати: поліпшення стану кардіореспіраторної системи, покращення загальної моторики, збільшення м'язової сили, а також підвищення гнучкості.

ПОВЕДІНКОВІ ПЕРЕВАГИ

Участь в OVEP також може призвести до змін у поведінці. Цей ціннісний підхід може підвищити просоціальну поведінку учасника, заохотити його до участі в громадських заходах (волонтерство тощо), а це, в свою чергу, може посилити відчуття зв'язку з іншими людьми. Спонукаючи до участі у спортивних змаганнях (або інших видах фізичної активності), OVEP може захищати від негативного соціального тиску, який може призвести до вживання алкоголю, куріння, експериментів з ризикованою поведінкою тощо.

ЕМОЦІЙНІ ПЕРЕВАГИ

Однією з найпоширеніших причин, чому молоді спортсмени припиняють займатися спортом, є те, що вони перестали отримувати задоволення. Програма OVEP покликана не лише ділитися знаннями та допомагати учням розвивати навички, але й бути чимось настільки приємним, щоб вони продовжували займатися спортом і отримували користь від цього. Підвищення самооцінки, зменшення стресу та захист від депресії є потенційними перевагами OVEP.

СОЦІАЛЬНІ ПЕРЕВАГИ

Участь в OVEP може розвивати життєстійкість і соціальні навички, а також справляти глибокий вплив на життя учня та його громади. Незалежно від того, чи йдеться про підвищення громадянської грамотності (тобто поваги до норм і традицій позитивної соціальної поведінки), чи про подолання розбіжностей, OVEP має потенціал для значного впливу в цих сферах. Сприяння миру та взаєморозумінню є ключовими елементами олімпізму (як це виражено в олімпійській клятві, олімпійському перемир'ї тощо). Метою OVEP є сприяння миру, взаєморозумінню та соціальному примиренню між окремими особами та громадами.

OVEP також допомагає учасникам зрозуміти важливість соціальної інтеграції та інклюзії; це особливо корисно для учасників, які раніше стикалися з проблемами у своїх соціальних відносинах.

ОСВІТНІ ПЕРЕВАГИ

Заходи програми OVEP також спрямовані на те, щоб стимулювати і збагатити навчальний досвід учнів. У разі застосування ефективних педагогічних стратегій ця програма може покращити академічну успішність, підвищити залученість учасників до освітніх програм та забезпечити багато позитивних наслідків, зокрема поліпшити роботу мозку та загальну здатність до навчання.

ПОСИЛАННЯ ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Олімпізм: Етика та політика*, Грешемський коледж, Дж. Перрі, 2012 (дата перегляду: серпень 2022 р.).
- *Спорт, освіта та соціальна політика: Стан соціальних наук про спорт*, Г. Долл-Теппер, К. Коенен та Р. Бейлі, Рутледж, 2018.
- *Цінності та норми у спорті: Критичні роздуми про становище та значення спорту в суспільстві*, Й. Стінберген, П. Де Кноп, А. Еллінг, Meyer & Meyer Sport (UK) Ltd, 2001.
- *Ідеї для навчання*, Міністерство освіти Нової Зеландії (доступ до серпня 2022 року).

РОЗДІЛ 02
СТВОРЕННЯ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ УСПІШНОГО НАВЧАННЯ

Викладач, який впроваджує OVEP, має визнати важливість таких елементів: зміст програми, педагогіка, стосунки між викладачем та учнями, розуміння потреб учнів та усвідомлення можливостей і викликів закладу освіти.

ЗМІСТ

Розділ 01 Основного посібника описує принципи олімпізму. У ньому також розкрито основні цінності, пов'язані з освітніми темами, і наведено приклади олімпійської освіти в різних країнах світу. Матеріал Посібника здатен залишатися актуальним протягом багатьох років і не є чимось, що швидко морально застаріє. Кожні нові Олімпійські ігри будуть породжувати нових героїв і лиходіїв. Натхненні історії спортсменів, які долають труднощі, будуть компенсуватися питаннями, що спонукають до роздумів і ставлять під сумнів наші уявлення про чесну гру. Однак принципи олімпізму ніколи не зміняться. Вони слугуватимуть дороговказом для викладачів, які прагнуть поглибити розуміння учнями складних питань, що панують у нашому спорті та суспільстві.

«Поштовх до навчання зазвичай виникає не через сам зміст, а через те, що вчитель навчився робити його цікавим».

Керол Енн Томлінсон

ПЕДАГОГІКА

OVEP визнає, що ефективного викладання можна досягти багатьма методами, і поважає педагогічні традиції різних культур. Зрозуміло, що викладачі володітимуть широким спектром навичок і досвіду. Деякі з них закінчили спеціалізовані заклади вищої освіти і знайомі з багатьма сучасними педагогічними стратегіями, описаними в Основному посібнику. Інші викладачі не мають формальної освіти, але можуть бути шанованими лідерами у своїх громадах. Незалежно від досвіду, статусу чи кваліфікації викладача, запропоновані в цьому посібнику стратегії викладання мають на меті полегшити навчання та створити позитивний досвід навчання для всіх учнів.

Те, що робить OVEP привабливим для широкого кола учнів, – це поєднання методів оцінювання, планування діяльності та інноваційних методів викладання. OVEP втрачає свою привабливість, якщо її застосовують як жорсткий набір інструкцій.

ВІДНОСИНИ

Викладачі відіграють важливу роль у формуванні характерів своїх учнів. Спортсмени-олімпійці часто згадують тренера чи наставника – того, хто не лише навчив їх навичок, необхідних на спортивній арені, але й допоміг стати особистістю, здатною до лідерства у своїй громаді.

Коли викладач має позитивні та професійні стосунки зі своїм учнем, він займає позицію довіри і може надихати, підтримувати і направляти учня, коли той постає перед життєвими спокусами і викликами. Відчуття зв'язку, яке учень відчуває до свого викладача, може зміцнити його впевненість у собі та підвищити почуття власної гідності. Викладач також відіграє ключову роль у створенні культури толерантності для всіх учнів. Однак викладач, який засуджує, вороже ставиться до учнів і нехтує своїми професійними обов'язками як прикладом для наслідування, впливає негативно і може зашкодити здоровому розвитку учнів. Кодекси поведінки для спортсменів, батьків і тренерів (викладачів) можна знайти в Розділі 04: «В. Вчимося грати чесно» Основного посібника.

«Для кожної людини спорт є потенційним джерелом внутрішнього вдосконалення».

Барон П'єр де Кубертен

РОЗУМІННЯ ПОТРЕБ УЧНІВ

OVEP – це програма, яка ніколи не може бути директивною; її ефективність ґрунтується на ретельному плануванні та прагматичному, а не ідеалістичному впровадженні її заходів. Таким чином, саме викладач, учні та лідери громади вирішують, які навчальні теми та методи навчання найкраще відповідатимуть потребам учасників програми. Важливо визнати, що успішний досвід учасників програми OVEP – незалежно від того, чи є вони учнями, викладачами або представниками громади – посилюється, коли ця програма реалізується в радісній формі. Це має бути весело!

Усі викладачі знають, що їхні учні за своєю природою допитливі. Вони прагнуть до навчання і розвитку, а також до випробування свої сил. Щоб задовольнити це прагнення до навчання, викладач обирає види діяльності в рамках OVEP, які відповідають широкому спектру можливостей учнів. Часи «універсального» навчання відходять у минуле. Сучасні викладачі розуміють, що в освітню програму необхідно включати ідеї, думки, стилі навчання та інтереси учнів. Методи викладання OVEP, відібрані в цьому посібнику, покажуть, як використовувати навчальні компетенції XXI століття, щоб дати учням навички, знання і, що найголовніше, цінності, які підготують їх до життя в цьому світі, що швидко змінюється.

Слово «освіта» походить від латинського «educare», що означає «виховувати». OVEP – це про «виховання» та побудову цінностей олімпізму, а не про нав'язування жорстких моделей.

ВИЗНАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ТА ВИКЛИКІВ НАВЧАЛЬНОГО ЦЕНТРУ

Ефективне використання цього ресурсу залежатиме не лише від досвіду та навичок викладача, але й від того, як він буде адаптований до унікальних умов закладу. Деякі навчальні центри матимуть значну матеріальну та навчальну базу, що дозволить їм повністю реалізувати багато із запропонованих OVEP заходів. Інші заклади освіти можуть мати більш обмежені ресурси, наприклад, обмежений доступ до Wi-Fi або погано пристосовані навчальні приміщення. Не існує простих рішень для подолання обмежень, які накладає погана матеріальна база освітніх закладів. Освітяни вже давно намагаються зробити все можливе у складних умовах і продовжуватимуть надавати найкраще, що вони можуть, з тими матеріалами, які у них є. Дух і наміри OVEP не ослабнуть від неякісного паперу, браку художніх матеріалів чи від перенаповненості класу.

ПОСИЛАННЯ ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Олімпійська освіта: Викладання та вивчення олімпізму в програмі фізичного виховання для закладів загальної середньої освіти Нової Зеландії*, С. Торн, Кентерберійський університет, 2010 р. (дата перегляду: серпень 2022 р.).

РОЗДІЛ 03
OVEP І НАВЧАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ XXI СТОЛІТТЯ

Існує багато шляхів, якими викладачі та учні можуть скористатися для впровадження OVEP. Як зазначено на с. 18 Основного посібника, освітні шляхи можуть бути різними: від програм формальної вищої освіти, окремі з яких пропонуються олімпійським рухом, до інтегрованих міжпредметних підходів, які застосовують у закладах, де навчаються діти. Проте мета у різних шляхів однакова: надати учасникам OVEP збагачений, заснований на цінностях досвід, який додасть олімпізму особистого сенсу в їхньому житті та житті їхньої громади. Цей розділ пропонує освітню структуру, на основі якої можна впроваджувати OVEP відповідно до обставин кожного викладача (типу навчального центру, наявності ресурсів тощо). Насамперед буде корисно навести деяку довідкову інформацію.

«Освіта – це не наповнення посудини, а запалювання вогню».

Вільям Батлер Єйтс

ЗМІНА ПАРАДИГМ У ВИКЛАДАННІ ТА НАВЧАННІ

Існує багато теорій навчання і незліченна кількість стратегій викладання, розроблених на їхню підтримку. Деякі з найбільш традиційних освітніх підходів вимагають, щоб учні були пасивними одержувачами інформації. У цьому випадку ступінь засвоєння знань учнями обмежується глибиною і розумінням того, що знає вчитель – по суті, «ви вчите те, що знає він». Цей прямий підхід до навчання зосереджується на змісті, який надається, і відображає вподобання чи інтереси викладача. Прикладами прямого навчання є лекції в класі – ви просто сидите, слухаєте і записуєте інформацію; і демонстраційне навчання – ви спостерігаєте за тим, як викладач виконує певну діяльність, а потім виконуєте запропоновані кроки. У цій методиці прямого викладання зміст є чимось, що «робиться для вас», а не тим, що ви обираєте, виходячи зі своїх інтересів. **Ефективність OVEP із використанням цих методів обмежена; такий підхід не рекомендується.**

OVEP буде найбільш ефективною за умови, що учасники активно взаємодіють з матеріалом і використовують навички XXI століття, щоб задовольнити свою допитливість, ставлять запитання і розуміють матеріал.

НАВЧАЛЬНІ КОМПЕТЕНЦІЇ XXI СТОЛІТТЯ

Освітня парадигма, яка наразі змінює методологію навчання та викладання, – це парадигма компетентностей XXI століття. Передова практика в освіті зараз зосереджена на персоналізації навчальних планів, що передбачає розроблення програми з урахуванням інтересів та особистих стилів навчання кожного учня. Сьогодні важливим є формування у учнів таких ключових навичок, або ключових компетенцій:

- креативність (творче мислення) – розробка стратегій мислення, які дають можливість знаходити унікальні рішення для складних проблем;
- вирішення проблем – аналіз проблем і робота (зазвичай у співпраці) над пошуком рішень;
- критичне мислення – використання стратегій мислення для розуміння природи складних проблем і пошуку нестандартних рішень;
- співпраця – розвиток здатності працювати разом;
- громадянська грамотність – уміння ладнати з іншими та робити внесок у життя своєї громади;
- комунікативні навички – усвідомлення важливості спілкування (у різних формах) для формування характеру та культурної самореалізації;
- самостійне навчання – учнів заохочують брати на себе відповідальність за власне навчання (замість того, щоб покладати відповідальність безпосередньо на вчителя).

Очевидно, що ці навички будуть розвинуті лише за умови активної взаємодії учнів із змістом програми. Такий підхід до навчання, орієнтований на школяра, прямо контрастує з методологією, орієнтованою на вчителя, яка існувала в минулому. Зараз учні визнані важливими джерелами інформації, і вони можуть використовувати свій досвід для розробки навчального контенту з індивідуальним ухилом.

ПОСИЛАННЯ ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Онлайн освітні ресурси*, Олімпійський музей, МОК.
- *Боротьба за дітей, Партнерство для навчання у 21 столітті*, веб-сайт (дата перегляду: серпень 2022 р.).
- *ЮНЕСКО*, Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, веб-сайт.
- *Спорт та розвиток*, веб-сайт, (дата перегляду: серпнь 2022 р.).
- *Набір олімпійських цінностей і символів*, веб-сторінка, Міжнародний олімпійський комітет (МОК), Олімпійський музей.

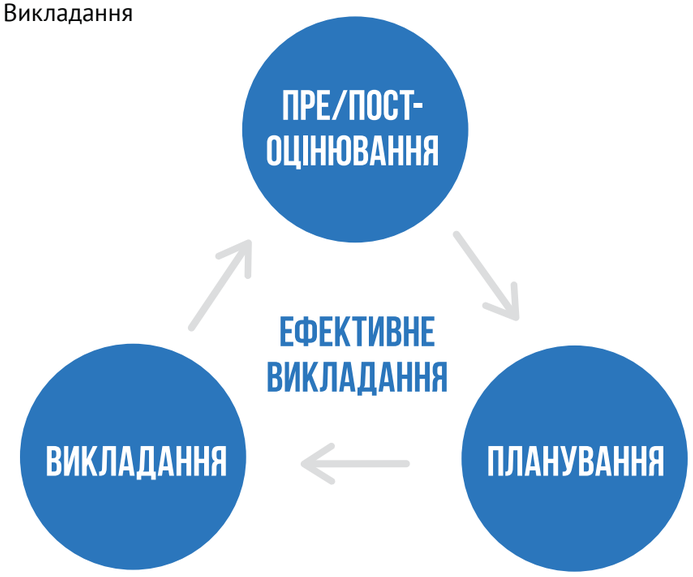
РОЗДІЛ 04
ЦИКЛ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

У цьому розділі буде представлено структуру – цикл викладання і навчання – яку викладачі можуть використовувати для підтримки впровадження OVEP. Після цього освітяни зможуть ознайомитися з різними стратегіями, що сприяють впровадженню OVEP з використанням компетентностей XXI століття.

Цикл викладання та навчання складається з трьох ключових елементів:

- Оцінювання
- Планування
- Викладання

«Мета без плану – це лише бажання»

Антуан де Сент-Екзюпері

ПОПЕРЕДНЄ ОЦІНЮВАННЯ

Хороший викладач не може просто зайти до навчальної аудиторії і почати викладати без підготовки. За такого застарілого підходу вважалося, що якщо ви викладаєте те, що вважаєте цікавим, ви можете зацікавити деяких учнів, і це найкраще, на що ви можете сподіватися. Проте учні очікують і заслуговують на більше. Цикл викладання і навчання пропонує структуру, яка допомагає викладачеві розробляти уроки і види діяльності, що зацікавлять усіх учнів. Попереднє оцінювання має важливе значення, оскільки воно допомагає викладачеві зрозуміти навчальні здібності учнів. Таке попереднє оцінювання слід проводити з двох різних точок зору: з точки зору викладача та з точки зору учня (учнів). Запитання/збирання даних для попереднього оцінювання можуть бути такими:

- Який віковий/статевий/культурний склад учнів?
- Яка інформація для оцінювання вже доступна? Поговоріть із попередніми педагогами та дізнайтеся, як учні навчаються, співпрацюють, чи відчувають труднощі тощо.
- Ознайомтеся з журналом успішності учнів. Подивіться на приклади робіт, які учні вже виконали.
- Які методи навчання зацікавили учнів і надихнули їх на старанну працю?
- Як попередній викладач збагатив програму або адаптував її до потреб різних учнів?
- Які індивідуальні сильні сторони/навчальні запити кожного учня?
- Чи потрібна їм додаткова робота, щоб поглибити розуміння, чи готові вони перейти до більш складних понять?
- Можна провести попереднє оцінювання /збирання даних від учнів:
  - Які аспекти OVEP нас цікавлять?
  - Що ми вже знаємо?
  - Що ми хотіли б дізнатися?
  - Який спортивний досвід ми хотіли б отримати?
  - Як ми хотіли б продемонструвати наше навчання (театральна вистава, письмова робота, художня творчість і т.д.)?

Цю інформацію викладач використовує для ухвалення рішень на наступному етапі навчально-виховного циклу.

ПЛАНУВАННЯ

Під час вибору відповідного навчального матеріалу та планування цікавих видів діяльності в OVEP можна скористатися принципом, який називається «Розуміння за задумом». Саме з цього принципу викладач починає своє планування, розглядаючи, якими навичками, знаннями та досвідом володітимуть учні після завершення проєкту. «Починати з думкою про кінець» – це крилата фраза, яка допоможе вчителеві обрати стратегії викладання, а також продумати, як і коли їх використовувати.

Подібно до спортсмена, який готується до найвищого результату на Олімпійських іграх, навчання OVEP є найефективнішим, коли його планують і проводять з конкретними цілями. Ці цілі можуть варіювати від короткострокових (конкретні навчальні цілі уроку) до середньострокових (вивчення учнями навчальної теми про олімпізм) і довгострокових (впровадження OVEP таким чином, щоб формувати цінності та постійно знайомити учнів з олімпізмом рік за роком). Зазвичай викладачі починають з короткострокових і середньострокових цілей і оцінюють ефективність програми та її популярність серед учнів.

Важливим є розроблення плану реалізації програми чи конкретного заходу (наприклад, олімпійський тематичний тиждень чи урок щотижня протягом місяця), оскільки він буде поєднуватися з будь-якими іншими освітніми завданнями чи програмами, які викладач зобов'язаний виконати.

Хороший викладач визнає, що учні мають дуже різні стилі навчання, різні інтереси та особисті уподобання щодо демонстрації своїх знань. Планування та повага до цих відмінностей також вимагатиме від викладачів урахування таких моментів:

- Пристосування – як викладати той самий зміст, але адаптувати результати для учнів з різними здібностями. Викладач може змінювати аспекти навчального середовища або використовувати інше обладнання, але при цьому викладати той самий зміст, що й для інших учнів.
- Модифікації – як змінити програму так, щоб учень мав змогу взаємодіяти з матеріалом в автентичний спосіб. Чи потрібне спеціальне обладнання або особлива стратегія викладання, щоб полегшити навчання школярів? Чи існують певні освітні умови, для яких цей вид діяльності найкраще підходить? Наприклад: Де учні найкраще засвоять навчальний матеріал: під час експериментального навчання на свіжому повітрі або під час дискусій у малих групах?

Дані попереднього оцінювання (тобто, як учні навчаються) та процес планування (чого ви збираєтеся їх навчати) спрямовуватимуть викладача до конкретних стратегій викладання. У наступному розділі описано кілька таких методів – хоча це далеко не повний перелік, оскільки педагогічні методи відрізняються в різних регіонах, культурах і традиціях.

Перш ніж розглядати ці методи, важливо усвідомити, що ці стратегії викладання не можуть бути ефективними, якщо вони застосовуються випадковим, розрізненим чином. Ефективність роботи викладача підвищується, коли навчання будується на основі структури, достатньо гнучкої, щоб задовольнити потреби всіх учнів.

ОЦІНЮВАННЯ ЗАСВОЄННЯ МАТЕРІАЛУ ПОПЕРЕДНЬОГО ЗАНЯТТЯ

Викладач може почати заняття з оцінювання розуміння учнями попередньої теми. Очевидно, що цей крок можна пропустити, якщо заняття буде присвячено новому матеріалу. Одним із найбільш популярних методів навчання є «перевернутий клас». При цьому учні отримують навчальний матеріал заздалегідь. Коли вони приходять до класу/навчального середовища, вони обговорюють вивчену тему, працюють над завданнями, які поглиблюють розуміння, проходять тести або отримують допомогу щодо розуміння складних понять.

ВВЕДЕННЯ НОВОГО ЗМІСТУ

Викладач використовує дані попереднього оцінювання, щоб представити навички та концепції у спосіб, який враховує різноманітність стилів навчання та інтересів учнів. Сучасні стратегії викладання зменшують роль викладача як «мудреця на сцені» і збільшують можливості учнів ділитися своїми знаннями та досвідом. Учнів заохочують брати на себе лідерські ролі, збагачуючи власне розуміння та підтримуючи навчання інших.

ФАСИЛІТОВАНА ПРАКТИКА

Викладач бере на себе роль фасилітатора навчання. У цій ролі він скеровує учня до вивчення та поглиблення розуміння матеріалу. Викладач може робити пропозиції, але, зрештою, учень розвиває почуття «власності» на своє навчання, а не просто запам'ятовує факти, які вчитель вважає важливими.

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Для опису елементів зворотного зв'язку часто використовується модель «ЗРОСТАННЯ» («GROW») (розроблена сером Джоном Вітмором).

- Мета (Goal)
  Викладач починає розмову з учнем із запитання: «Яку мету ви ставили перед собою, виконуючи це завдання? Чи досягли ви її? Які питання/проблеми ви визначили у своїй роботі/розумінні?». Мета полягає в тому, щоб учень розвинув навички саморефлексії.
- Реальність (Reality)
  Іноді учні не зовсім точно оцінюють свою роботу або продуктивність (тому важливим є зворотний зв'язок). У цьому випадку викладач ділиться з учнем тими моментами роботи, які він вважає позитивними. Потім викладач пропонує, як можна покращити розуміння або виконання завдання. Важливо зазначити, що деякі викладачі помилково інтерпретують позитивні фрази, такі як «гарна робота» або «молодець», як зворотний зв'язок. Такі фрази, хоч і мають добрі наміри, не передають інформації, яка дозволяє учневі визнати або визначити сильні сторони та аспекти, які потребують вдосконалення.
- Варіанти (Options)
  Викладач підказує або ставить запитання, щоб учень дослідив інші можливості виконання цього завдання. «Що ви могли б зробити по-іншому? Які існують можливості, що покращать ваше розуміння?»
- Бажання (або шлях вперед) (Will (or Way Forward))
  Цей елемент спонукає учня подумати над тим, як він буде рухатися далі. Учень розмірковує над своїм навчанням і намагається самостійно оцінити моменти, які потребують вдосконалення.

САМОСТІЙНА ПРАКТИКА

Викладач заохочує учня практикувати і розвивати свої знання поза контекстом навчального середовища.

ПРИКЛАДИ ОЦІНЮВАННЯ

ОЦІНЮВАННЯ, ОРІЄНТОВАНЕ НА РЕЗУЛЬТАТ

Учень демонструє свою роботу й отримує відгуки від викладачів, батьків, однолітків тощо. Це можуть бути вистави, пісні, вірші тощо, а зворотний зв'язок може бути письмовим або усним.

ОЦІНЮВАННЯ У ВИГЛЯДІ ІСПИТУ

Викладач використовує формувальне та підсумкове тестування, вікторини, підсумкові іспити та тести, створені одногрупниками, щоб з'ясувати глибину розуміння.

САМООЦІНЮВАННЯ

Учень аналізує свою роботу. Він розглядає свої початкові цілі та співвідносить результати своїх зусиль з цими цілями. Його роздуми можуть бути виражені в письмових роботах, записаних інтерв'ю або монологах. Дедалі популярнішою стає презентація роботи у вигляді портфоліо, особливо електронного.

ОЦІНЮВАННЯ ОДНОГРУПНИКІВ

Учні просять зворотний зв'язок від одногрупників. Одна зі стратегій називається «Три зірки і побажання». У цьому випадку одногрупник починає свій відгук з трьох дуже позитивних коментарів про роботу, яку він оцінює. Після цього він додає «Побажання» у вигляді коментаря, який допоможе учневі поліпшити свою роботу.

ОЦІНЮВАННЯ У ВИГЛЯДІ КОНФЕРЕНЦІЇ

Викладач організовує зустрічі, на яких учень представляє свою роботу і отримує відгуки від інших учасників. Такі зустрічі іноді називають «учнівськими конференціями» і вони є ефективним способом допомогти учням відчути гордість за свою роботу, а також взаємодіяти з тими, хто їх оцінює.

ОЦІНЮВАННЯ НА ОСНОВІ ВИЗНАЧЕНИХ КРИТЕРІЇВ

Викладач розробляє критерії, які співвідносять конкретні результати з певною оцінкою. Таким чином, учень може самостійно оцінити власну роботу та дізнатися, які моменти його роботи чи знань потребують вдосконалення.

ПІСЛЯОЦІНЮВАННЯ

Завершальною частиною циклу викладання і навчання є повторне оцінювання, хоча слід зазначити, що оцінювання може відбуватися в будь-який час протягом вивчення розділу, теми чи проєкту, а не лише наприкінці. У педагогіці існує незліченна кількість методів, які викладач може використовувати для оцінювання навчання учнів, і важливо, щоб він використовував ці методи «як інструмент для розвитку, а не як спосіб вказати на помилки» (Томлінсон, 1999, с. 10).

ПОТІМ ЦИКЛ ПОВТОРЮЄТЬСЯ

Викладач використовує дані оцінювання для планування наступного уроку і наступного розділу, і робить це, знаючи, що матеріал підібрано і викладено таким чином, щоб викликати інтерес і повагу до унікальних потреб учня.

ОЦІНЮВАННЯ, МОНІТОРИНГ ТА АНАЛІЗ ФІЗИЧНО АКТИВНИХ УЧАСНИКІВ OVEP

Оцінювання використовується на спеціальних заняттях, щоб спрямовувати рішення та дії викладачів на те, щоб найкращим чином підтримувати молодь у їхньому розвитку та навчанні. Моніторинг складається з аналізу принаймні кількох оцінок з метою визначення проблемних аспектів або успішних моментів, щоб програма розвивала свої сильні сторони. Оцінювання використовують після завершення програми, щоб визначити її ефективність, виявити сфери для зростання та визначити, чи ефективно працювали викладачі.

План програми є керівництвом для проведення програми, що ґрунтується на найкращій інформації, яку викладач має до її початку. Під час проведення програми можуть виникнути непередбачувані обставини або ситуації, які ускладнять її завершення відповідно до плану. Наприклад, можливо, відношення кількості підлітків до кількості викладачів було надто високим, і через це програма не досягла поставлених цілей. Викладач повинен буде модифікувати програму, щоб задовольнити потреби учасників і досягти загальних цілей програми, шукаючи додаткових викладачів та/або проводячи інструктаж молоді в підгрупах під час проведення заходів.

ОЦІНЮВАННЯ ТА МОНІТОРИНГ

Оцінювання – це метод збирання інформації для подальшого планування процесу викладання.

Викладач, який оцінює, чи засвоюють учні ключові теми програми, повинен використовувати певну методику, щоб з'ясувати, які поняття необхідно повторити або викладати по-іншому, а також які поняття молодь успішно засвоїла.

Оцінювання може бути формальним (наприклад, письмові відповіді учасників на питання по навчальному матеріалу) або неформальним (наприклад, спостереження, усні відповіді на запитання). Воно може бути формувальним/поточним, або ж підсумковим/відбуватися наприкінці теми чи навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ

Нижче наведено приклади різних типів оцінювання:

- Вхідні анкети/картки – задавайте питання, коли учасники заходять і починають заняття.
- Вихідні анкети /картки – задавайте питання, коли учасники завершують заняття.
- Об'єднання в пари та обмін думками – попросіть учасників знайти собі партнера, щоб кожен із них відповів на запитання фасилітатора про те, чого вони вже навчилися під час програми. Викладачі можуть ходити по аудиторії і слухати відповіді, щоб визначити, чи засвоїли учасники інформацію.
- Спостереження – фасилітатор або викладач спостерігає за навичками та поведінкою учасників і визначає, чи відбувається прогрес у досягненні цілей програми. На основі зворотного зв'язку він може вносити корективи, які допоможуть молодим людям вдосконалюватися на основі цих спостережень.

МОНІТОРИНГ

Моніторинг – це коли фасилітатор або викладач тимчасово відсторонюється від окремих занять і аналізує результати оцінювання за певний проміжок часу, щоб визначити напрямки, які потребують вдосконалення, а також виявити, які елементи працюють ефективно.

Моніторинг має кілька цілей:

- Скоригувати процес реалізації фізичної активності в рамках OVEP таким чином, щоб вона була оптимізована для досягнення поставлених цілей і завдань. Наприклад, якщо учасники не зацікавлені, фасилітатори та інструктори за допомогою моніторингу отримують інформацію про те, що вони повинні спробувати викладати матеріал за допомогою інших навчальних стратегій.
- Допомогти інформувати майбутніх учасників семінару «Навчи викладача» про програми фізичної активності OVEP. Наприклад, можливо, п'яти занять було недостатньо для досягнення запланованих цілей, тому майбутні програми можуть передбачати більшу кількість занять.
- Відповідальність фасилітаторів та викладачів за досягнення поставлених цілей і завдань. Наприклад, якщо викладач чітко сформулював цілі OVEP, але не бачить, як ці цілі втілюються в життя під час занять, це може означати, що він не досягає поставлених цілей. Це допоможе їм або іншим учасникам розпізнати слабкі місця у виконанні своєї програми та вжити заходів для її покращення. Методи оцінювання, які зосереджені на оцінюванні для навчання, підтримують належну педагогічну практику.

Нижче наведено приклади методів як традиційного, так і позитивного оцінювання. Фізично активні OVEP потребують методів позитивного оцінювання.

ТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ	МЕТОДИ ПОЗИТИВНОГО ОЦІНЮВАННЯ
Оцінювання навичок відбувається у відриві від ігор, танців чи рутинних вправ.	Оцінювання навичок відбувається в реальному житті, наприклад, під час невеликої гри, танцювального виступу або гімнастичних вправ.
Формальне оцінювання, таке як письмовий тест, часто забирає багато часу і зменшує час фізичної активності.	Оцінювання часто є неформальним і відбувається постійно в реальних умовах, що дозволяє надавати учасникам зворотний зв'язок щодо конкретних навичок під час їхньої фізичної активності.
Оцінювання включає письмову та самостійну роботу.	Оцінювання може включати письмову та самостійну роботу, а також спостереження, обговорення та групові епізоди запитань і відповідей.
Оцінювання запам'ятовування або того, що учень знає чи може ідентифікувати.	Оцінювання того, як учень може застосувати і передати інформацію.
Складайте завдання так, щоб молоді люди мали можливість попрактикуватися.	Складайте завдання таким чином, щоб лише кілька молодих людей мали можливість практикувати одночасно, а решту часу вони спостерігали за іншими.

ОЦІНЮВАННЯ

Для того, щоб визначити ефективність фізично активної частини OVEP, оцінювання має визначити, чи мали молоді люди більше можливостей для рухової активності:

- мали більше можливостей бути фізично активними, ніж до початку програми;
- розуміють п'ять тем олімпійської освіти;
- розуміють, як застосовувати п'ять олімпійських освітніх тем у своєму житті, як під час програми, так і поза нею, і якщо вони їх застосовують, то як саме.

Перш ніж розробляти процедури оцінювання програми, будь ласка, врахуйте, що можна і чого не можна робити під час оцінювання програм фізичної активності молоді.

МОЖНА РОБИТИ	НЕ МОЖНА РОБИТИ
Використовувати оцінювання програми як спосіб визначити, чи досягла програма своїх цілей, чи ні.	Використовувати оцінювання програми лише як спосіб представити програму в позитивному світлі.
Використовувати результати оцінювання програми для внесення необхідних змін з метою її покращення.	Сприймати результати особисто або вважати, що програма не має майбутнього, якщо оцінка показує, що програма не досягла всіх своїх цілей.
Ознайомтеся з методами оцінювання програм у сфері позитивного розвитку молоді та розгляньте ці заходи для програми фізичної активності OVEP. Зверніть увагу, що приклади для ознайомлення наведені в цьому розділі.	Швидко розробляти форму оцінювання і не давати її на розгляд колегам.
Враховуйте інтереси групи, яку оцінюють, і зробіть усе необхідне для того, щоб вона могла пройти оцінювання (наприклад, перекладіть форму(и) оцінювання, якщо це необхідно).	Обирати людей для участі в оцінюванні упереджено або для забезпечення певного результату.
Використовуйте дані оцінювання програми для обґрунтування або аргументації необхідності фінансування та/або партнерства у впровадженні програми.	Не звертати уваги на негативні або критичні відгуки під час представлення результатів грантодавцям. Часто вони хочуть знати, як можна покращити ситуацію і як вони можуть допомогти в цьому.
Розгляньте різні способи отримання даних для оцінювання, зокрема реакцію/відгуки учасників, спостереження викладачів, а також опитування учасників або ранжування чи рейтинг форм зворотного зв'язку.	Збирати лише кількісні дані (цифри). Слова чи досвід учасників, анекдоти чи історії (якісні дані) можуть бути потужним інструментом для заохочення майбутніх спонсорів чи партнерів до участі в програмі.
Якщо ви використовуєте інструменти спостереження, включіть розділ, в якому спостерігач може надати слова, що ілюструють контекст спостереження.	Збирати дані без інформації про учасників або контекст, в якому вони беруть участь у програмі. Хоча інформацію слід збирати анонімно, для забезпечення конфіденційності важливо збирати й іншу інформацію (наприклад, вік, кількість відвіданих занять, основна мова, якщо вона відрізняється від мови, якою проводилась OVEP).
Поясніть учасникам, для чого будуть використані дані.	Публікувати дані або імена тих, хто пройшов оцінювання, без їхнього дозволу.
Поділіться з учасниками результатами оцінювання.	Тримати дані в таємниці.

РОЗДІЛ 05
МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ, ЩО ПІДТРИМУЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ OVEP

Як і багато інших галузей знань, методика викладання – педагогіка – має свою частку професійного сленгу та термінології. Деякі з цих термінів можна легко зрозуміти, наприклад, «навчальні цілі» або «дискусійні групи». Але інші терміни, наприклад, «диференціація», «скафкодинг» або «ущільнення», не так широко відомі. Одне із завдань викладача полягає в тому, щоб застосовувати методики викладання, які сприяють OVEP, не покладаючись на технічну мову для підтримки. Прагматизм є найбільш ефективним, коли в його основі лежить проста мова – викладання не повинно бути надто складним, щоб бути ефективним! У цьому розділі розглянуто методи викладання, які можуть розвивати OVEP, використовуючи навчальні компетенції XXI століття та інші методики, що спираються на наявні знання і підтримують учня.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАЛЬНІ КОМПЕТЕНЦІЇ XXI СТОЛІТТЯ ТА OVEP

ТВОРЧІСТЬ

Генерування нових ідей або рішень є важливою навичкою, яка включена до OVEP. Для цього можна використати такі методи:

- Кероване або відкрите дослідження – це може бути як індивідуальний, так і спільний процес, який заохочує учнів до самостійного пошуку знань і розуміння.

Існує кілька способів, як це можна зробити:

- Кероване дослідження – вчитель ставить питання, учні обирають методи дослідження, а потім презентують свої висновки.
- Відкрите-закрите дослідження – учні самі обирають питання, методи дослідження та способи представлення своїх результатів і відкриттів.
- «Думай – пов'язуй – кидай виклик – висловлюй» – Викладач допомагає учням оцінити проблему і пов'язати її з їхнім поточним розумінням, а потім поставити її під сумнів і, нарешті, висловити своє нове розуміння.
- Театральна творчість цінується як потужний інструмент спонукати до роздумів, обмінюватися ідеями та шукати нові способи дослідження проблем. Театр використовується в деяких заходах програми OVEP, щоб «оживити» проблеми, пов'язані з олімпізмом, і надихнути учнів на нові підходи до їх вирішення.
- Рольова гра – учні досліджують персонажів олімпійської історії, а потім розігрують постановку. Після цього вони аналізують обіграну ситуацію і обговорюють питання.
- Критичне мислення – це не одна навичка, а сукупність різних розумових процесів: аналіз інформації, синтез у певний особистий сенс і формування судження про цю нову інформацію. Це важлива навичка в OVEP, оскільки вона допомагає учневі розвивати власне розуміння, а не отримувати його від викладача.
- Метапізнання – у цій методиці учням пропонується проаналізувати свій процес мислення. Чи виявляє мислення упередженість або глибину? Чи спонукає воно до подальших запитань, щоб досягти більшої ясності? Цей метод найкраще підходить для учнів із розвиненим мисленням, а не для тих, хто все ще перебуває на конкретно-послідовному рівні (наприклад, для дітей молодшого віку).

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ

Якщо ми хочемо, щоб учні розвивали власні уявлення про освіту, засновану на цінностях, ми повинні дати їм навички самостійного мислення. Здатність вирішувати проблеми та супутня їй навичка критичного мислення допоможе цьому процесу.

- Карусельне навчання – це метод мозкового штурму. Викладач ставить запитання, яке може складатися з кількох частин, і записує його на кількох аркушах паперу, які прикріплюють до дошки. Учні по черзі переходять від аркуша до аркуша, розглядають запитання на аркуші, обмірковують його, записують свої відповіді. Потім вони переходять до наступного аркуша. Наприкінці роботи знімаються і вивчаються на предмет закономірностей, дискусійних питань тощо. Цей метод може активізувати наявні у учня знання і ініціювати нові напрямки дослідження. Він також дозволяє менш впевненим у собі, несміливим учням зробити змістовну доповідь.
- Навчання за принципом пазла – метод заснований на принципах колективного навчання. Молодь бере участь у роботі в малих групах, кожна з яких отримує окремий фрагмент інформації. Ті, хто має однакову інформацію, знаходять один одного і обговорюють, досліджують і намагаються зрозуміти отриману інформацію. Потім молоді люди повертаються до своїх початкових груп, де кожен ділиться своїми висновками, і група співпрацює, щоб «зібрати докупи» основну ідею, концепцію або тему, що розглядалася. Мета цієї навчальної стратегії – сприяти розвитку критичного мислення та співпраці між членами групи. Стратегія навчання за принципом пазла визнає, що кожна молода людина відіграє важливу роль у створенні та повному розумінні кінцевого продукту.
- Робота в зворотному напрямку – це унікальна стратегія навчання, за якою учні починають роботу з фінішної точки. Потім вони повинні визначити попередні кроки, які допомогли досягти цієї точки.
- Структуроване дослідження – вчитель ставить запитання і очікує конкретних результатів від дослідження. Ключовим аспектом цього підходу є розвиток в учнів аналітичного та творчого мислення.

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

Методи навчання, які розвивають цю навичку, включають метапізнання, карусельне навчання, навчання за принципом пазла, роботу в зворотному напрямку та структуроване дослідження.

Крім того:

- Запитання та відповіді – цей метод ґрунтується на вмінні викладача ставити запитання, які визначають розуміння учнів, а потім формулювати додаткові запитання на основі їхніх відповідей. Цей підхід дає можливість учням робити прогнози і наводити аргументацію, яка, в свою чергу, буде перевірена на вірогідність і точність.
- Панельна дискусія – обраний модератор (викладач або учень) ставить запитання групі людей (можливо, учням або експертам). Формат відповідей групи може бути різним. Модератор може адресувати запитання конкретному члену групи або ставити однакові запитання всім учасникам. Після закінчення встановленого часу на відповідь (без перебивання) інші члени групи можуть коментувати відповіді.

СПІВПРАЦЯ

Це процес, який полегшує навчання шляхом залучення навичок, знань і досвіду інших людей та включення їх у власне навчання. Багато вправ з набору інструментів OVEP використовують навички спільного викладання.

- Коло обміну думками – у цьому методі навчання учні стають у коло і отримують завдання – зазвичай це дискусійне питання. Кожен у колі висловлює свої роздуми, які записують на диктофон. Потім ведучий узагальнює відповіді – і це призводить до подальшого обговорення.
- Круглий стіл – у цій стратегії викладач пише запитання (або кілька запитань) на аркуші паперу. Учні пишуть відповіді або пропонують ідеї, а потім передають аркуш паперу наступному члену групи. Це корисний спосіб генерування ідей, а також можливість для викладача оцінити рівень розуміння групи.
- Панельна дискусія – обирається модератор (викладач або учень), який ставить запитання групі людей (можливо, учням або експертам). Формат відповідей групи може бути різним. Модератор може адресувати питання конкретному члену групи або ставити однакові запитання всім учасникам. Після визначеного часу на відповідь на запитання (без перебивання) інші члени групи можуть коментувати відповіді.
- Взаємне навчання – дослідження неодноразово показували, що надання учням можливості навчати один одного має значний вплив на успіх у навчанні як учня, так і вчителя. Це особливо корисно для школярів, які вивчають складний для них матеріал. Наявність вчителя-ровесника допомагає учням, які розвиваються, краще зрозуміти матеріал і взаємодіяти з однолітками, що значно поліпшує їхній розвиток.

ГРОМАДЯНСЬКА ГРАМОТНІСТЬ

- Розвиток лідерських навичок і почуття громадянської відповідальності (волонтерство) сприяють впровадженню цінностей OVEP.
- Рольове моделювання – як учнівське, так і викладацьке – є важливим підкріпленням цих навичок.

КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ

Цінності OVEP можна розвивати за допомогою різних засобів масової інформації. Інформаційно-комунікаційні технології (відомі як ІКТ) пропонують складні інструменти для обміну знаннями, передачі повідомлень, співпраці, вирішення проблем і творчості. Деякі з цих інструментів широко використовуються молоддю: Facebook, блоги, відеоблоги, Prezzi та PowerPoint.

- Блоги – учні, які мають доступ до Інтернету, можуть написати про свій досвід використання OVEP, а потім опублікувати записи в Інтернеті. Блог ведеться у формі щоденника або журналу і може мати будь-який стиль написання. Можна писати аргументовано, можна ділитися роздумами або відзначати успіхи інших. Деякі блоги пишуть для аудиторії підписників, тоді як інші можуть бути для радості самовираження. В Інтернеті існує багато ресурсів для ведення блогів, їх можна легко знайти за допомогою пошукових систем.

Оскільки деякі учні можуть не мати доступу до цих інструментів або доступу до Інтернету, можна також використовувати більш традиційні засоби комунікації:

- Щоденники – Учням рекомендується вести щоденник під час виконання завдань OVEP. У ньому можна записувати свої думки та формулювати уявлення про теми, які потребують обговорення та висловлення власної думки. Щоденник може стати потужним архівом для розвитку особистості учня.
- Журнали відповідей – учні використовують їх для запису своїх думок (з плином часу) на запитання. Наприклад: Викладач може поставити запитання: «Чи може OVEP змінити характер учня?». Оскільки учень бере участь у заходах OVEP, він зможе робити записи в щоденнику, відповідаючи на це запитання.
- Літературні гуртки – це чудовий спосіб зібрати ідеї учнів щодо тем OVEP. Учні об'єднуються в малі групи (або обирають їх). Вони отримують текст для читання, а потім обговорюють його зміст. Учні можуть звітувати перед великою групою про обговорення та висловлені думки. Ці гуртки можна використовувати для вивчення матеріалу книг, а також коротких письмових творів.

САМОКЕРОВАНЕ НАВЧАННЯ

- Проєктне навчання (ПН) – учням пропонують обрати навчальну тему, яка визначатиме напрямок їхнього навчання протягом визначеного часу виконання завдання або проєкту. OVEP і ПН природно поєднуються, оскільки учні можуть обрати одну або кілька навчальних тем, а потім досліджувати аспекти, що відповідають їхнім інтересам. Підхід ПН дозволяє учням обирати, як вони представлятимуть те, чого вони навчилися. Учні аналізують свої міркування щодо цього питання й обирають способи, за допомогою яких вони хотіли б висловити те, про що дізналися. Це не повинно бути швидким процесом, він може тривати тижнями, а то й місяцями. Прикладом питання для проєктного навчання з використанням матеріалу OVEP може бути таке: «Олімпізм трансформує суспільства. Що це означає для вас і вашої громади?»
- Кейси – учні можуть вирішити провести детальне, сфокусоване дослідження певного аспекту OVEP. Методи демонстрації свого навчання – відповідно до персоналізованого підходу – учні обирають на власний розсуд.
- Дошки вибору – викладач пише на дошці варіанти навчання, які пов'язані з метою уроку. Учень обирає, який вид діяльності найкраще відповідає його стилю навчання та поточним інтересам. Це також дає можливість учням обирати, як вони хочуть продемонструвати свої знання.
- Навчальні станції – викладач створює серію станцій із вправами, які пов'язані з темою уроку. Викладач може дозволити учням самостійно переходити від однієї станції до іншої або скеровувати їх так, як він вважає за потрібне.

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬ АБО ПІДТРИМУЮТЬ НАЯВНІ ЗНАННЯ

Скафкодинг
Це техніка, за допомогою якої викладач розбиває завдання на менші, більш керовані частини і підтримує учня, поки він не буде готовий до більш складних частин.

Ущільнення
Викладач використовує дані попереднього оцінювання і визначає, чи потрібно учню працювати над тим чи іншим аспектом завдання. Якщо учень засвоїв концепцію, він готовий перейти до більш складних завдань.

Закріплення
Деякі учні закінчують роботу швидко. Викладач може надати додатковий матеріал, який ґрунтується на концепції/навчальному матеріалі, що був заданий решті класу.

ВИКЛАДАННЯ ШЛЯХОМ КОРИГУВАННЯ ЗМІСТУ OVEP

Пристосування
Викладач викладає однаковий матеріал для всіх учнів і очікує однакових результатів, але повинен надати учням з різними здібностями більше часу або, можливо, різне обладнання, щоб вони могли продемонструвати свої знання.

Модифікації
Викладач коригує зміст таким чином, щоб учень взаємодіяв з матеріалом у спосіб, який відповідає його можливостям.

РЕГУЛЮВАННЯ ТЕМПУ НАВЧАННЯ

Деякі учні мотивовані виконувати роботу якісно, коли їм дають конкретні часові рамки. В інших це викликає занепокоєння і гальмує їхнє навчання. Для підтримки різноманітності стилів навчання можна використовувати методи викладання, які регулюють темп (змінний, самокерований, прискорений, уповільнений тощо).

ОРГАНІЗАЦІЯ УЧНІВ

Існує багато способів організувати учнів:

- Об'єднання обдарованих дітей, щоб вони могли поглиблювати свої знання разом.
- Змішування груп учнів з різними стилями навчання та різними потребами, як показують дослідження, приносить користь усім учням.
- Випадкове групування запобігає утворенню навчальних угруповань у навчальному середовищі.
- Поведінкове групування – організація учнів у такий спосіб, щоб сором'язливі або менш комунікабельні мали можливість ділитися ідеями (і не були відштовхнуті більш рішучими чи активними особами).

ВЧИМОСЯ НА ВЛАСНОМУ ДОСВІДІ

Конструктивізм
Це метод, сформульований давньогрецьким філософом Арістотелем, який вважав, що учні засвоюють матеріал глибше і змістовніше, коли вони активно взаємодіють з ним, а не пасивно сприймають його, отримуючи факти. Вправи, запропоновані в OVEP, дозволяють учням дізнатися про олімпізм на власному досвіді, а не просто почути про нього.

НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ

Це може бути як індивідуальний, так і спільний процес, який заохочує учнів до самостійного пошуку знань і осмислення. Існує кілька способів, як це можна зробити:

- **Відкрите дослідження**
  Учні самі обирають питання, методи дослідження та способи представлення своїх результатів і відкриттів.
- **Кероване дослідження**
  Вчитель ставить питання, учні обирають методи дослідження, а потім презентують свої висновки.
- **Сократівські запитання**
  Ця стародавня стратегія, натхненна вченням грецького філософа Сократа, здійснюється під керівництвом викладача, який спонукає учнів ставити під сумнів своє розуміння і відстоювати свою думку.
- **Структуроване дослідження**
  Вчитель ставить питання і очікує конкретних результатів від дослідження. Ключовим аспектом цього підходу є розвиток в учнів аналітичного та творчого мислення.

УСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У деяких культурах для навчання учнів використовують усні методи навчання. Прикладами таких методів є розповідь, використання аналогій та сократівське опитування (використання запитань для глибшого осмислення теми).

ДИДАКТИЧНІ МЕТОДИ

Існують культури, де учні найкраще вчаться, коли їм дають жорстко прописані інструкції – це означає, що держава диктує, що ви будете вивчати. Учні зазвичай отримують інформацію від викладача, а їхні запитання обмежуються ретельно визначеними параметрами.

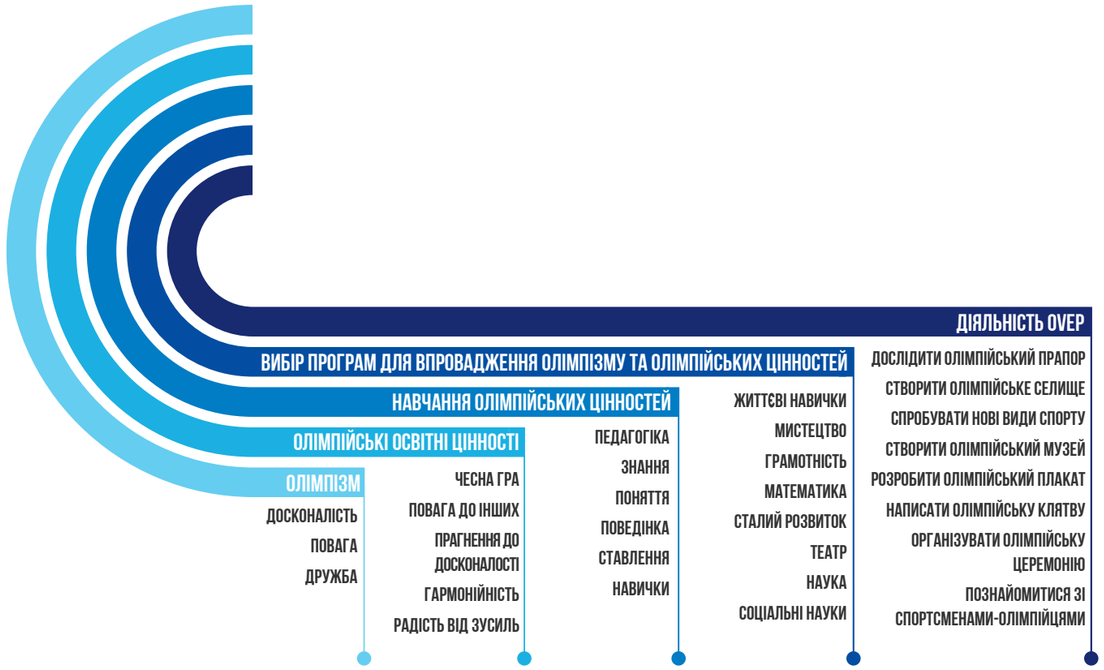
РОЗДІЛ 06
ОЛІМПІЙСЬКЕ ОСВІТНЄ ТЕМАТИЧНЕ ВИКЛАДАННЯ

Основний посібник містить матеріал для досліджень, дискусій, роздумів та діяльності. Реалізувати цю роботу таким чином, щоб вона була послідовною і відповідала навчальним цілям OVEP, можна, використовуючи ці матеріали наступними способами:

- ресурси OVEP використовуються як окремий вид діяльності;
- ресурси OVEP інтегруються в інші освітні проєкти;
- ресурси OVEP повністю інтегровані в навчальну програму, але використовуються лише протягом певного періоду (наприклад, під час Олімпійських ігор);
- OVEP реалізується як схема роботи з використанням проєктного навчання;
- заходи OVEP реалізуються за предметними галузями;
- заходи OVEP реалізуються з використанням тем олімпійської освіти.

ВПРОВАДЖЕННЯ OVEP

РЕСУРСИ OVEP ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ЯК ОКРЕМИЙ ВИД ДІЯЛЬНОСТІ

Викладач може мати невелику кількість часу або обмежені ресурси, щоб витратити їх на проведення OVEP. Тому він може вибрати види діяльності, які відповідають цим обмеженням, і викладати їх таким чином, щоб досягти бажаних результатів – наприклад, надихнути учнів на прийняття цінностей олімпізму. Вчитель може запропонувати учням поміркувати над питанням, що спонукає до роздумів, а потім вибрати вправу із завдань, яка дозволить їм продовжити роботу над цим питанням.

Виберіть спосіб вираження своїх думок і навчання з цього питання. Очевидно, що такий підхід також піддається набагато глибшому вивченню за допомогою кількох видів діяльності.

Приклад: Вчитель викладає курс життєвих навичок і хоче, щоб учні розглянули, як спорт і Олімпійські ігри можуть сприяти міжнародному миру і співпраці. Він може використати питання, поставлені на сторінці 49 Основного посібника в темі «Мова миру», щоб спровокувати дискусію та розвинути думки учнів з цього питання. У цьому прикладі Основний посібник використовують як ресурс для підтримання конкретної теми/навчальної можливості, а не як повноцінну програму.

РЕСУРСИ OVEP ПОЄДНУЮТЬСЯ З ІНШИМИ ОСВІТНІМИ ПРОЄКТАМИ ЧИ КУРСАМИ

Викладач може включити обраний матеріал як доповнення до вже існуючого проєкту або розділу роботи.

Приклад: Багато навчальних середовищ навчають «життєвих навичок», і цей розділ охоплює сфери, з якими учні стикаються в процесі розвитку здоров'я, сексуальності, розвитку дружби, соціальних навичок, вибору способу життя та навичок ухвалення рішень тощо. Теми олімпійської освіти чітко пов'язані з багатьма аспектами такої програми. Учитель, відповідальний за викладання цих життєвих навичок, може обрати заходи з OVEP для вдосконалення власної програми.

РЕСУРСИ OVEP ВИБІРКОВО ІНТЕГРОВАНІ В НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ

Заклади освіти, такі як школи, зобов'язані надавати освіту з використанням багатьох предметів: літератури, математики, природничих наук, історії, мистецтва тощо. Тому реалізація широкої навчальної програми є складним завданням. Однак можливості для реалізації програми OVEP все ще існують. Приклади:

- програми спортивного лідерства;
- курси життєвих навичок;
- уроки фізичної культури;
- класні години (тобто навчальний час, коли не викладається конкретний предмет);
- позакласні клуби (наприклад, «олімпійський клуб», створений за програмою OVEP).

Багато з цих видів діяльності надають викладачу можливість пов'язати досвід учнів з OVEP у конкретних предметних галузях. Вибіркова інтеграція OVEP відбувається тоді, коли ця програма використовується лише протягом певного періоду (наприклад, під час Олімпійських ігор).

ПОСИЛАННЯ ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Рухаємося разом: Сприяння психосоціальному благополуччю через спорт і фізичну активність*, ICSSPE, Довідковий центр психосоціальної підтримки Міжнародної федерації товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, Швейцарська академія розвитку і Технічний університет Мюнхена, PDF, 2014 (дата перегляду: серпень 2022).

OVEP РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ЯК СХЕМА РОБОТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ (ПН)

OVEP є найбільш ефективною, коли вона є безперервною, коли навички, знання та досвід розвиваються з року в рік. Один із підходів полягає в тому, що викладач розробляє розділи навколо тем олімпійської освіти і використовує ресурси OVEP для вибору видів діяльності. Викладання цього матеріалу на курсах/заняттях, інтегрованих у розклад навчальної програми, зобов'язує викладача повністю впроваджувати його, а не розглядати як щось додаткове, що можна втиснути в навчальну програму.

Іншим практичним методом викладання для впровадження OVEP є використання проєктного навчання (ПН). Учні обирають дискусійне питання, яке спонукає їх до складних і глибоких роздумів над темою. Після розгляду «навідного запитання» кожен учень може обрати аспект, який особливо інтригує і мотивує його дослідити і дізнатися більше про тему. Такий підхід дозволяє зробити проєкт максимально персоналізованим і є привабливою методологією для учнів з дуже різними стилями навчання, інтересами і здібностями.

Приклад ПН для учнів середніх класів (9–12 років): «Як політика впливає на Олімпійські ігри?» Використовуючи метод опитування, вчитель просить учнів відповісти на питання, а потім ставить додаткові питання, які породжують додаткові питання та відповіді учнів: «Чи повинні країни коли-небудь використовувати бойкот Олімпійських ігор як засіб зробити політичну заяву? Як олімпійський рух реагував на ідеологічні розбіжності? Як політичні рішення впливали на присудження нагород на Іграх? Як політичні очікування впливали на отримання права проведення Олімпійських ігор?» Використовуючи ці питання та думки учнів, викладач і учні можуть обрати види діяльності в рамках OVEP, які допоможуть їм глибше дослідити свої інтереси та продемонструвати те, чого вони навчилися.

ПОСИЛАННЯ ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Міжнародна рада спортивної науки та фізичного виховання*, Наукові ресурси, ICSSPE, веб-сайт (доступ у серпні 2022 р.).
- *Гра на все життя (Game for Life, Sport) Singapore*, веб-сайт (доступ у серпні 2022 р.).

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

РОЗДІЛ 07
ОВЕР ТА ФІЗИЧНА АКТИВНІСТЬ

Освіта та фізична активність є потужними способами залучення дітей та молоді до реалізації їхнього потенціалу. Фізично активні програми, які реалізуються за допомогою передових навчальних стратегій, сприяють соціальному, емоційному та когнітивному розвитку дітей та молоді, сприяють академічній успішності, підвищують самооцінку та забезпечують комплексний розвиток розуму і тіла.[1,2,3]

Запрошуємо вас приєднатися до цієї навчальної подорожі та запалити глобальний смолоскип фізично активної освіти, заснованої на олімпійських цінностях!

БЕЗПЕКА

Для того, щоб люди почувалися комфортно та впевнено, важливо, щоб вони відчували себе в безпеці – фізичній та емоційній.

ПОРАДА З БЕЗПЕКИ	ЯК ЗАСТОСУВАТИ ПОРАДУ З БЕЗПЕКИ
Сплануйте, щоб учасникам було комфортно	• Повідомте учасникам, де розташовані вбиральні. • Повідомте учасникам про спеціальні перерви для харчування. • Попросіть учасників прислухатися до свого тіла під час активних занять і не змушуйте їх бути фізично активними, якщо вони мають травму, про яку ви не знаєте. • Використовуйте фразу «Я запрошую вас до...», щоб учасники відчували, що їх запрошують до участі, але водночас не відчували стресу чи загрози. • Запропонуйте їм встати, потягнутися або зробити перерву, коли це необхідно.
Сплануйте, як забезпечити фізичну безпеку учасників	• Фасилітуйте або інструктуйте, стоячи спиною до стіни. • Фасилітуйте або інструктуйте, не відриваючи очей від усіх учасників. • Визначте природні чи інші бар'єри в навчальному просторі, щоб учасники могли їх оминати. • Дотримуйтесь місцевих правил, що стосуються обслуговування приміщення та обладнання, а також стандартів. • Заохочуйте учасників демонструвати належну та логічну практику оцінки ризиків, щоб рішення приймалися на основі мінімального ризику. • Позначайте межі, використовуючи описові терміни або за допомогою маркерів, таких як лінії на землі, конуси тощо. • Використовуйте прямий/командний стиль викладання (викладач говорить, учасники слухають), коли вперше проводите заняття з більшим потенціалом ризику, такі як стрільба з лука або гімнастика, щоб встановити протокол безпеки. • Переконайтеся, що фактори ризику та небезпеки, пов'язані з навколишнім середовищем, зведені до мінімуму і заплановані як частина будь-якого протоколу управління ризиками (наприклад, захист від сонця, зневоднення, переохолодження, алергії на комах).
Сплануйте, як забезпечити емоційну безпеку учасників	• Використовуйте гендерно-нейтральні формулювання, такі як «друзі» або «всі», а не «юнаки». • Переконайтеся, що права і свободи, викладені в Олімпійській хартії, забезпечені (наприклад, раса, релігія, сексуальна орієнтація). • Заохочуйте учасників ставити уточнювальні запитання, коли це необхідно. • Забезпечте умови для людей з інвалідністю та зверніться до членів громади і надайте їм підтримку, щоб задовольнити їхні потреби. • Запропонуйте учасникам повідомляти про будь-які проблеми, які можуть виникнути під час тренінгу, і підтримайте їх у пошуку рішення.

ФІЗИЧНО АКТИВНЕ НАВЧАННЯ

Програми фізичного виховання та фізичної активності можуть зробити значний внесок не лише у розвиток основних рухових навичок та фізичних компетенцій, але й у розвиток соціальних навичок та поведінки, самооцінки, а також академічного та когнітивного розвитку.[4]

Дослідження показують, що існує тісний зв'язок між участю молоді у фізичній активності та позитивними поведінковими і психосоціальними компетенціями.[5]

Завдяки фізичній активності діти та молодь вчаться або набувають:

- поваги до тіла – власного та інших людей;
- гармонійного розвитку розуму і тіла;
- самовпевненості та самоповаги;
- соціального і когнітивного розвитку та успіхів у навчанні.

Оскільки фізичне виховання може зробити значний внесок в усі аспекти навчання дітей та молоді, зростає підтримка підходів до навчання, орієнтованих на «освіту через фізичну активність», а не безпосередньо на «фізичне виховання».[6] Визнання ролі, яку фізична активність відіграє у навчанні дитини в цілому, узгоджується з олімпійським мисленням про гармонію та баланс між тілом, волею і розумом.

ПОЗИТИВНИЙ РОЗВИТОК МОЛОДІ ТА ПРОГРАМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ

Процес, за допомогою якого молоді люди набувають компетенцій, необхідних для здорового перебігу підліткового віку, відомий під назвою «Позитивний розвиток молоді» (ПРМ).[7]

Метою ПРМ є сприяння фізичному та психічному здоров'ю, а також когнітивному, психологічному, емоційному та соціальному розвитку молодих людей. Підходи, орієнтовані на учасника, які активно залучають учня протягом усього навчального процесу, найкраще сприяють розвитку ПРМ. Програми, розроблені для досягнення позитивного розвитку молоді, зосереджуються на: компетентності, впевненості, взаємодії, характері та турботі/співчутті.[8]

Середовище для розвитку ПРМ, в якому кожен учасник має можливість досягти успіху, можна створити, зробивши процес фізичної активності інклюзивним, відповідним розвитку і сповненим поваги до всіх людей та їхніх здібностей.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ, ОРІЄНТОВАНИХ НА ПОЗИТИВНИЙ РОЗВИТОК МОЛОДІ

Спорт не викладає життєві уроки за помахом чарівної палички.[9] Насправді спорт та інші форми фізичної активності можуть знизити рівень фізичної активності, якщо учасники мають надто багато негативного досвіду.

Багато дітей у нашому суспільстві мають фізичні та когнітивні відмінності, тому важливо розробити інклюзивну програму, яка забезпечить повноцінний доступ та участь усіх молодих людей. У наступній таблиці для викладачів фізичної активності OVEP наведено список того, що «можна» і «не можна» робити, щоб підтримати оптимальний досвід фізичної активності для молодих людей.

МОЖНА	НЕ МОЖНА
Цілеспрямовано плануйте та впроваджуйте зміст «Позитивного розвитку молоді» в кожну фізичну активність.	Припустити, що позитивні зв'язки для розвитку молоді автоматично виникатимуть через фізичну активність.
Заохочуйте командну роботу та згуртованість групи.	Налаштувати молодих людей один проти одного і застосувати такі практики, як покарання за програш, коли той, хто програв, повинен забрати інвентар або виконати додаткову фізичну вправу.
Запропонуйте молодим людям ділитися своїми вподобаннями та невподобаннями, щоб їхній зворотний зв'язок можна було використати для планування занять та вправ.	Неодноразово намагатися зробити заняття привабливим для молодих людей, якщо вони постійно кажуть, що заняття не приносять їм задоволення.
Ставте завдання так, щоб молоді люди були зосереджені на тому, щоб зробити все можливе, покращити або опанувати завдання.	Розподіляти завдання таким чином, щоб лише кілька молодих людей змагалися за те, хто може бути найшвидшим, оскільки це часто заважає процесу або якості рухів.
Ставте завдання так, щоб молодь мала можливість попрактикуватися.	Встановлювати завдання таким чином, щоб лише кілька молодих людей мали можливість вправлятися одночасно, а решту часу вони спостерігали за іншими.

НАЛЕЖНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПРАКТИКИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ФІЗИЧНУ АКТИВНІСТЬ

Навчання через фізичну активність – це підхід, за якого активність слугує засобом викладання змісту. У фізично активних закладах освіти фізична активність є засобом викладання п'яти тем олімпійської освіти. Завдяки застосуванню ефективних педагогічних стратегій у фізично активних закладах освіти молоді люди мають більше шансів відчути рух у теплій, інклюзивній та радісній атмосфері під час вивчення п'яти тем олімпійської освіти, а також навчитися застосовувати ці цінності впродовж усього життя.

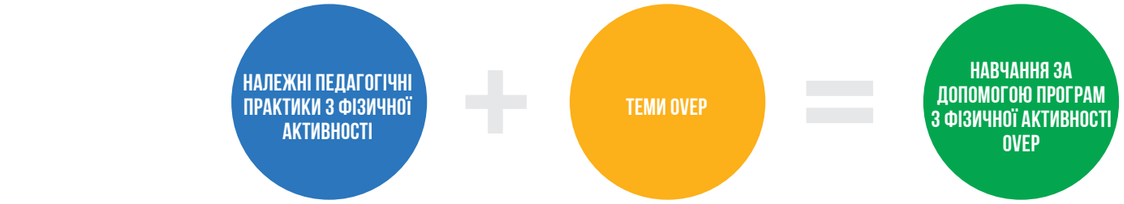
Фізична активність не тільки може забезпечити інклюзивне та радісне середовище для вивчення молодими людьми п'яти тем олімпійської освіти, але й мати глибокий позитивний вплив на дітей та молодь, зокрема:

- **Здоровий фізичний розвиток**
  через підтримку фізично активної поведінки та розвиток навичок для довготривалої залученості до фізичної активності.
- **Соціальний розвиток**
  через можливість проводити час з однолітками та бути частиною групи.
- **Емоційне благополуччя**
  через зменшення стресу, тривоги та депресії, які можуть бути наслідком довготривалої фізичної активності.

Таким чином, проведення OVEP у фізично активному середовищі, яке демонструє належну педагогічну практику, є стратегічним способом підтримки здорового розвитку молоді за допомогою ціннісно-орієнтованих освітніх ініціатив.

Робота викладачів фізичної активності полягає у підтриманні соціального, фізичного та емоційного розвитку дітей та молоді шляхом розроблення програм та заходів, які підтримують позитивний досвід занять спортом, і програм фізичної активності. Тому дуже важливо, щоб фізична активність, яку використовують як засіб викладання ціннісного виховання, демонструвала передовий досвід. Коли люди відчувають відчуження, соціальну ізоляцію та несправедливість у спорті чи інших формах фізичної активності, вони негативно ставляться до програм фізичної активності. Такий досвід зменшує ймовірність того, що діти та молодь братимуть участь у таких програмах і розвиватимуть фізично активну поведінку впродовж усього життя.

Для того, щоб продемонструвати хороші педагогічні стратегії у фізично активних OVEP, ви повинні розуміти та вміти застосовувати педагогічні стратегії для позитивних та інклюзивних програм з фізичної активності. Наприкінці цього розділу ви будете добре підготовлені для цього!

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАННЯ

СТИЛІ ВИКЛАДАННЯ МОССТОНА ТА ФІЗИЧНО АКТИВНЕ НАВЧАННЯ

Кожен навчається по-різному. Щоб бути ефективним викладачем фізичної активності, важливо розуміти і застосовувати різні стилі викладання. У 1960-х роках вчитель фізичного виховання Муска Мосстон розробив спектр підходів до викладання, який показує, як різні стилі викладання, стилі навчання та види діяльності, забезпечують різний досвід для учня – від орієнтованого на вчителя до орієнтованого на учня.

Спектр показує варіації стилю викладання залежно від того, хто ухвалює рішення під час заняття. Якщо рішення приймає викладач, то стиль викладання знаходиться на краю спектра, орієнтованого на викладача, а якщо рішення приймає учень, то стиль викладання перебуває на краю спектра, орієнтованого на учня.

Викладачі програм фізичної активності можуть використовувати цей спектр, щоб зрозуміти діапазон стилів викладання і те, які з них найкраще підходять для учнів та видів діяльності, яких вони будуть навчати. Стилі викладання Мосстона можна використовувати як у класі, так і в умовах занять з фізичної активності.

Використання різноманітних стилів викладання в рамках програми – найефективніший спосіб охопити всіх учнів.

Командний/директивний стиль викладання рідко є гарною практикою для учнів, оскільки він занадто орієнтований на вчителя; однак він може бути важливим для створення фізично безпечного середовища. Наприклад, якщо молодь вивчає теми, пов'язані з OVEP, під час занять зі стрільби з лука, то, ймовірно, найкраще викладати протоколи безпеки в командно-директивному стилі. Після того, як важливі цілі безпеки досягнуті, викладач може використовувати стиль самонавчання, такий як взаємоперевірка або самоперевірка, коли молодь займається стрільбою з лука, яка передбачає як питання безпеки, так і техніку та тактику стрільби.

Важливо зазначити, що стилі викладання, орієнтовані на учня, зацікавлюють учнів більше, ніж стилі викладання, близькі до командно-директивного стилю в спектрі Мосстона.

РЕЗЮМЕ СПЕКТРА МОССТОНА[10]

А	КОМАНДНИЙ/ ДИРЕКТИВНИЙ	Вчитель/тренер/фасилітатор приймає всі рішення, а молодь виконує його вказівки.
Б	ПРАКТИКА	Юнацтво виконує всі прописані завдання.
В	ВЗАЄМНИЙ	Молодь працює в парах або групах по троє, а одна людина забезпечує зворотний зв'язок.
Г	САМОКОНТРОЛЬ	Молодь самостійно оцінює власну роботу за певними критеріями.
Д	ЗАЛУЧЕННЯ	Молодь стежить за власною роботою за вказівкою дорослого керівника (наприклад, вчителя, тренера і т.д.).
Є	КЕРОВАНЕ ВІДКРИТТЯ	Молодь робить загальні висновки на основі конкретних фактів, досвіду та/або роздумів.
Ж	ДИВЕРГЕНТНИЙ	Молодь вирішує проблеми без допомоги дорослого лідера.
З	ІНДИВІДУАЛЬНИЙ	Дорослий лідер визначає зміст, а молодь планує програму.
И	ІНІЦІАТИВНИЙ	Дорослий лідер відіграє роль порадника, а молодь планує власну програму.
І	САМОНАВЧАННЯ	Молодь бере на себе повну відповідальність за процес навчання.

ПЕДАГОГІКА ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ – НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ

Максимізувати можливості розвивати навички для всіх учасників[11,12]

Стратегії, які можуть бути використані для оптимізації можливостей для молодих людей:

Розмір групи
Невеликі групи збільшують можливості для молодих людей здобувати навички та вирішувати проблеми, а також розкривати свій потенціал. Така практика дає їм більше можливостей практикувати та розвивати навички, ставити запитання, ділитися своїми думками та ідеями з іншими. І навпаки, якщо групи занадто великі, молоді люди можуть ховатися під час гри та уникати активної участі.

По черзі
Вимагайте, щоб кожен зробив один крок для досягнення мети (наприклад, кидання предмета), перш ніж хтось зможе зробити другий крок.

Послідовний обмін думками
Кожен повинен висловити свою ідею усно, перш ніж хтось висловить свою наступну ідею.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Індивідуальне навчання для різних рівнів кваліфікації та досвіду[13]

Люди мають різні типи статури, різний досвід і навчаються у власному темпі. Важливо планувати заняття таким чином, щоб враховувати ці відмінності. Це можна зробити так:

- Спрощення або ускладнення фізичного завдання.
- Підтримка молодих людей, щоб вони зосереджувалися на якості, а не на кількості навичок. Наприклад, зняти часові обмеження, щоб молоді люди не відчували надмірного тиску.
- Збільшення або зменшення розміру ігрової зони, щоб вимагати швидшої або повільнішої реакції. Наприклад, коли ігровий простір більший, учасники матимуть більше часу, щоб отримати предмет і вирішити, що з ним робити.
- Структурування вправи так, щоб учасники початкового рівня могли використовувати свої домінуючі руки чи ноги, а учасники просунутого рівня повинні використовувати лише недомінуючі руки чи ноги.
- Модифікація обладнання від легших, більших предметів (для початкового рівня навичок) до важчих, менших предметів (для просунутого рівня навичок).
- Використання запитань на кшталт «Хтось не розуміє?», щоб заохотити висловитися тих, хто не розуміє, а також припустити, що дехто може не розуміти.
- Надання інструкцій заздалегідь або у вигляді наочності на додаток до словесних підказок для тих, хто може обробляти інформацію повільніше, ніж інші.
- Пояснення, як певна навичка використовується у вправі.
- Надання учасникам можливості розвивати навички в автентичні способи, щоб підтримати перенесення навичок у фізичну активність.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Зворотний зв'язок для конкретних навичок[14]

Існує кілька способів забезпечення зворотного зв'язку з молодими людьми під час реалізації програм фізичної активності:

- **Зворотний зв'язок щодо навичок**
  включає терміни, пов'язані з конкретними підказками або цілями завдання. Наприклад, доводьте справу до кінця після того, як відпустили м'яч; нахиляйтеся над м'ячем, якщо хочете, щоб він залишився на землі, коли ви б'єте по ньому ногою; проходьте кроки під музику, щоб не відставати від ритму під час виконання.
- **Загальний відгук**
  може бути позитивним або негативним. Позитивний загальний відгук включає такі фрази, як «гарна робота» і «гарна спроба». Негативний загальний відгук включає такі фрази, як «не так» і «ти зробив це неправильно».
- **Поєднання конкретного та загального зворотного зв'язку**
  може бути ефективним. Наприклад, «Гарна спроба! Наступного разу не забудьте довести справу до кінця з більшою силою».

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Підтримка однолітків[15,16]

Також відома як взаємне навчання або навчання «рівний – рівному», підтримка «рівний – рівному» – це метод навчання, коли люди зі спільним досвідом пропонують знання, досвід та емоційну, соціальну або практичну допомогу один одному. Підтримка «рівний – рівному» вимагає, щоб один з учасників був викладачем, а інший (інші) – учнем (учнями).

Переваги підтримки з боку однолітків полягають у наступному:

- Більше соціальної взаємодії між учасниками програми, що сприяє соціальному розвитку.
- Учні отримують більш конкретний зворотний зв'язок від своїх партнерів-однолітків, ніж від лідера, який надає зворотний зв'язок окремим особам у великій групі.
- Це допомагає покращити засвоєння та розуміння навичок, яких навчають.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Мотиваційний клімат для покращення навчання та отримання задоволення[17,18]

Керівники програм з фізичної активності можуть створити середовище, яке допоможе учасникам відчути мотивацію до досягнення успіху.

Існує два типи мотиваційного клімату, орієнтованого на успіх:

- Мотиваційний клімат, пов'язаний з егоїзмом, в якому успіх визначається як перемога і можливість бути найкращим.
- Мотиваційний клімат, орієнтований на завдання, в якому успіх визначається як виконання завдання, найкращий результат або покращення роботи.

Багато розробників програм фізичної активності схильні створювати мотиваційний клімат, що поєднує егоїзм і мотивацію, пов'язану із виконанням завдань.

Для того, щоб створити мотиваційний клімат, орієнтований на результат, деякі традиційні практики слід замінити на позитивні.

ТРАДИЦІЙНА ПРАКТИКА	ПОЗИТИВНА ПРАКТИКА
Ті, хто програв, збирають інвентар.	Всі учасники збирають обладнання. Зверніть увагу, що це демонструє тему про повагу до інших в рамках програми OVEP.
Визначте, хто зможе виконати найбільшу кількість повторень за відведений час.	Не зважайте на час, зосередьтеся на підказках і працюйте над оволодінням навичкою, показуючи свої найкращі результати або вдосконалюючись. Зауважте, що це демонструє тему OVEP про прагнення до досконалості.
Покарайте фізичними вправами.	Винагороджуйте рухом у піднесеному настрої. Зауважте, що це демонструє тему OVEP про радість від зусиль.
Визначте, хто найкраще виконує вправу.	Попросіть молодь докласти максимум зусиль, щоб навчитися або вдосконалити нову навичку, і скажіть їм, що докладати максимум зусиль важливіше, ніж бути досконалим у навичці. Зауважте, що це демонструє тему OVEP про радість від зусиль.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Культурно орієнтована педагогіка[19,20,21]

Культурно орієнтована та гнучка педагогіка – це коли ті, хто навчає молодь у крос-культурному або мультикультурному середовищі, мають навички та культурну компетентність, які дозволяють кожній молодій людині співвідносити те, що вона вивчає, з її особистою культурою. Культурно орієнтоване викладання та навчання може вимагати від розробників майбутніх програм OVEP «Навчання через фізичну активність»:

- Модифікувати або замінити вправи, які були використані на семінарі, таким чином, щоб забезпечити культурне розмаїття ігор, які допоможуть викладати теми OVEP.
- Використовувати мову або терміни, які відповідають культурному середовищу учнів, щоб підтримати їхній особистий зв'язок зі змістом програми.
- Якщо керівник не знайомий з культурним походженням учасника або більшості учасників, він може звернутися до каналів довіри та/або лідерів релігійних громад у різних громадах, щоб покращити розуміння культурного досвіду всіх учасників програми.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Оцінка, орієнтована на навички і завдання[22]

Існує два способи ведення рахунку в іграх:

- Підрахунок на основі показників успіху. Наприклад, у грі з невеликою кількістю гравців, підраховуючи, хто зможе забити найбільше м'ячів у невелику сітку.
- Підрахунок балів на основі навчальних цілей (для ілюстрації, вміння надсилати та отримувати пас). Наприклад, метою вправи може бути відпрацювання передачі м'яча ногами товаришеві по команді, тому підрахунок ведеться шляхом підрахунку успішних передач товаришеві по команді.

У вправах за програмою OVEP «Навчання через фізичну активність» підрахунок балів завжди має бути орієнтований на розвиток навичок. У цих випадках бали нараховуються відповідно до завдання та майстерності на уроці. Невеликі за розміром колові ігри також є добрим навчальним інструментом під час проведення модифікованих спортивних вправ, оскільки незалежно від того, скільки очок набрали дві команди в одному раунді, незабаром відбувається новий раунд, і між раундами командам може бути надано час для роздумів і зосередження на тому, як покращити виконання завдань і розвиток навичок.

Приклад вправи:

- Бадмінтон по колу 2 на 2 (наприклад, пари з двох осіб грають з багатьма іншими парами з двох осіб на уроці).
- Раунди по чотири хвилини.
- Кожен гравець набирає очки на основі заздалегідь визначеної теми уроку (наприклад, відбивання подачі з використанням певного удару).
- За перемогу в одному раунді нараховується два очки, а за нічию в одному раунді – одне очко.
- Таким чином, якщо одна команда програє раунд 10-2, подальші кумулятивні підсумки дорівнюють 2 і 0. Коли команда-переможець переходить до гри з наступною командою, вона забирає з собою 2 очки, а не 10. Таким чином, команда, яка заробила 0 очок у першому раунді, переходить до наступної гри з 0 очками. Кумулятивні підсумки всього уроку використовуються для визначення переможця та чемпіона дня!

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Інтегроване навчання в умовах фізичної активності[23,24]

Інтегроване або змішане навчання дозволяє охопити кілька предметних областей в одному занятті. В інтегрованому навчанні за програмою фізичної активності OVEP ви можете використовувати основний зміст, який включає теми OVEP та фізичну активність, і додатковий зміст, який може включати, наприклад, математику. Дослідження показують, що інтегрований стиль навчання краще мотивує та залучає молодь до процесу навчання, ніж традиційні однопредметні підходи, і робить навчання більш значущим для молодих людей, оскільки дозволяє їм встановлювати більше зв'язків та знаходити більше сенсу у своєму навчальному досвіді. OVEP визнає різноманітність переваг, притаманних інтегрованому підходу до навчання, саме тому цей ресурс надає пріоритет навчанню через фізичну активність у цій навчальній програмі та майбутніх ініціативах OVEP. Він також заохочує майбутніх викладачів OVEP поєднувати додаткові змістові області в рамках своєї програми.

Фізична активність може бути потужним засобом інтегрованого навчання. Дослідження показують, що у разі використання підходу, що базується на фізичній активності, під час вивчення природничих наук або математики, ті, хто краще засвоює матеріал у процесі руху (так звані кінестетичні учні), мають більше шансів зрозуміти його зміст. Враховуючи безліч переваг, які дає фізична активність, логічно надавати молодим людям можливості для фізичної активності. Не менш важливо підтримувати вивчення ними всіх академічних (тобто природничих, мовних, математичних, мистецьких) дисциплін у програмах з фізичної активності.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Оцінювання навчання

Оцінювання – це метод, який використовується для збирання та аналізу інформації про розуміння, рівень навичок та/або знань учня щодо певної концепції. Оцінювання використовують у навчанні в класі, а також у спортивній та фізичній активності (наприклад, фізичне виховання, молодіжні спортивні програми). Існує кілька типів оцінювання, які включають:

- Підсумкове: оцінювання після завершення розділу або програми, що дає змогу оцінити програму, викладача тощо.
- Автентичне: оцінювання, яке відбувається в реальних умовах (наприклад, модифікована гра, а не оцінювання ізольованої навички; танцювальна програма або виступ, а не оцінювання навичок, незалежних одна від одної).
- Формувальне: поточне оцінювання, яке використовують для коригування процесу подальшого навчання. Мета формувального оцінювання – покращити або підтримати навчання, щоб оптимізувати досвід, розвиток і засвоєння матеріалу учасником програми.

У фізично активних програмах OVEP рекомендованим підходом до первинного оцінювання є формувальне оцінювання. Це пов'язано з тим, що формувальне оцінювання надає викладачу постійну інформацію про те, що він може зробити по-іншому, переглянути або розширити. Цей стиль оцінювання відповідає меті/цінності OVEP – прагнення до досконалості, оскільки він найкраще підтримує як викладача, так і молодих людей у розкритті їхнього потенціалу.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ, ОРІЄНТОВАНІ НА УЧНЯ

На додаток до описаних вище ефективних педагогічних стратегій викладання фізичної активності, існують інші стратегії викладання, орієнтовані на учня, які можуть допомогти учасникам дізнатися про OVEP і про те, як найкраще викладати програми OVEP. Вони рекомендовані, оскільки стимулюють критичне мислення, співпрацю та вирішення проблем – всі навички, необхідні для навчання у XXI столітті.

СТРАТЕГІЯ	ВИЗНАЧЕННЯ
МОЗКОВИЙ ШТУРМ	Метод навчання, який використовують для того, щоб група могла ділитися ідеями, які спадають на думку. Роль викладача в цій стратегії полягає в тому, щоб сприяти обговоренню та заохочувати людей, які не хочуть ділитися своїми ідеями самостійно. Ці ідеї можна використати для пошуку рішень для ситуаційних сценаріїв, пов'язаних із темами OVEP, або сфер, в яких уроки, отримані в рамках програм фізичної активності OVEP, можуть бути адаптовані до інших сторін життя.
ПІДХІД, ЗАСНОВАНИЙ НА КОНКРЕТНИХ ПРИКЛАДАХ	Тематичне дослідження, або стратегія конкретного сценарію, надає молодим людям приклад ситуації, яка може відбутися в реальному житті. Кейси можна використовувати як індивідуально, так і в малих групах. Це ефективна стратегія навчання, оскільки вона сприяє розвитку критичного мислення, вирішенню проблем і розгляду різних наслідків. Спочатку кейси було розроблено для використання в класі, але вони можуть бути ефективним інструментом у програмах з фізичної активності.
НАВЧАННЯ ЗА ПРИНЦИПОМ ПАЗЛА	Метод заснований на принципах колективного навчання. Молодь бере участь у роботі в малих групах, кожна з яких отримує окремий фрагмент інформації. Ті, хто має однакову інформацію, знаходять один одного й обговорюють, досліджують та намагаються зрозуміти отриману інформацію. Потім молоді люди повертаються до своїх початкових груп, де кожен ділиться власними висновками, і група співпрацює, щоб «зібрати докупи» основну ідею, концепцію або тему, що розглядалася. Мета полягає в тому, щоб сприяти розвитку критичного мислення та співпраці між членами групи. Стратегія навчання за принципом пазла визнає, що кожна молода людина відіграє важливу роль у створенні та повному розумінні кінцевого продукту.
ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ	Проєктне навчання (ПН) – це стратегія навчання, орієнтована на учня, яку використовують протягом тривалого часу, щоб дати можливість молодим людям вирішити проблему або прогалину в реальному житті. Найчастіше її застосовують у класі під час навчання, а також під час рекреації або в позашкільних програмах. При цьому молоді люди збираються разом і аналізують інформацію, спільно ухвалюють рішення, пропонують рішення/проєкт для визначеної проблеми, аналізують і критикують свою роботу та вдосконалюють її. У рамках програми ПН молоді люди можуть організувати ярмарок здоров'я, подати петицію про нову велодоріжку на місцевій дорозі або відвідати притулок для тварин. Програма ПН може бути корисною навчальною стратегією в рамках програми OVEP , оскільки дозволяє учасникам визначити сфери потреб у своїх громадах, а потім знайти рішення для виявлених проблем. Працюючи з молодими людьми, пам'ятайте, що вибір і голос учнів у проєктах служіння має відповідати темам програми OVEP, а також проблемам, які хвилюють молодих людей, або визначеним сферам для їхнього зростання.
СТРАТЕГІЯ БЕЗОЦІНОЧНОГО ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ	Стратегія безоціночного експертного оцінювання полягає в тому, що учні вислуховують рішення чи ідеї один одного, а потім без осуду чи оцінювання вносять пропозиції щодо покращення подальшої роботи. При цьому молоді люди практикують уміння слухати, коли хтось критикує їхню роботу, аналізують зауваження і визначають, чи будуть застосовувати їх для доопрацювання свого рішення/ідеї (які саме і чому). Експертне оцінювання в умовах відсутності оцінок усуває психологічне напруження і заохочує учнів зосередитися на вдосконаленні попередніх ідей та запропонованих рішень..
СВІТОВЕ КАФЕ	Світове кафе – це можливість для великої групи людей обговорити питання в малих групах (з чотирьох-п'яти осіб). У мінігрупах учасники сідають по колу, імітуючи обстановку в кафе, й обговорюють певне питання. Через встановлений час вони переходять до інших груп, щоб обговорити основне або додаткові питання. Світове кафе використовують для того, щоб дізнатися, про що думають інші учасники, щоб почути критичні відгуки на свої думки і для обміну ідеями, що сприятиме зміцненню довіри. Ведучі пропонують запитання, використовують сигнали початку і закінчення обговорення, коли настає час об'єднуватися в нові групи, а також повідомляють учасникам, коли настає час для нових запитань.

ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ФІЗИЧНО АКТИВНИХ OVEP

У наступній таблиці наведено поради, які допоможуть у плануванні, впровадженні та оцінюванні фізично активних OVEP.

ЕТАП	ЗАСТЕРЕЖЕННЯ
ПЛАНУВАННЯ ВАШОЇ ПРОГРАМИ	• Визначте потенційну групу молодих людей, які братимуть участь у програмі, а також їхні конкретні потреби та інтереси. • Намагайтеся заздалегідь зібрати якомога більше інформації про учасників, щоб допомогти спланувати цільові програми. • Спробуйте з'ясувати, які питання є важливими для громади та її членів. Не робіть припущень від їхнього імені. • Визначте, які місцеві ресурси доступні для забезпечення сталості програми. • Розвивайте компетентність щодо належних педагогічних практик для реалізації програм з фізичної активності. • Визначте систему, викладача(ів) та умови для вашої програми. • Визначте бюджетні потреби та шляхи зміцнення фінансування (наприклад, корпоративні партнери, грантове фінансування). • Знайдіть необхідних партнерів (наприклад, співробітників каналів довіри в громадах з високим рівнем імміграції для допомоги з потенційними потребами в перекладі), щоб заохотити молодь до участі в програмах. • Розробіть форми дозволу батьків/опікунів на участь молоді, які враховують усі норми місцевої політики, що мають бути дотримані. • Сплануйте заняття з фізичної активності паралельно з темами OVEP. • Визначте потреби в обладнанні. • Визначте тривалість кожного уроку та заплануйте день(дні) і час для проведення програми. • Підготуйте викладачів для проведення фізично активних занять за програмою OVEP.
РЕАЛІЗАЦІЯ ВАШОЇ ПРОГРАМИ	• Реалізуйте програму. • Проведіть оцінювання та проаналізуйте його, щоб керувати навчанням. • Розробіть систему моніторингу та аналізу результатів оцінювання для коригування програми. • Впроваджуйте, заохочуйте та моніторте передовий педагогічний досвід.
ОЦІНЮВАННЯ ВАШОЇ ПРОГРАМИ	• Визначте коротко-, середньо- та довгострокові цілі та результати програми. • Оберіть інструменти оцінювання й аналізу, які дозволять відстежувати ваші цілі та результати. • Проводьте та аналізуйте оцінювання молодих учасників програми. • Проводьте та аналізуйте оцінювання викладачів. • Проводьте та аналізуйте оцінювання батьків/опікунів. • Вносьте необхідні та доцільні зміни до програми.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

ЗВ'ЯЗОК ЗАХОДІВ OVEP З ПРЕДМЕТАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

	ТЕМИ	ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА (ТЕМИ)	ШКІЛЬНІ ПРЕДМЕТИ	МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ
01	**Барон П'єр де Кубертен і олімпійський рух**	Повага до інших, баланс, чесна гра	Мистецтво, театр, суспільні науки	Рольова гра, дослідження, театр, дискусія
02	**Олімпійський символ**	Повага до інших, прагнення до досконалості	Мистецтво, історія, суспільні науки	Дискусія, дослідження
03	**Олімпійський прапор**	Повага до інших	Мистецтво, історія, географія, суспільні науки	Дискусія, дослідження
04	**Швидше, вище, сильніше – разом**	Прагнення до досконалості, баланс, радість від зусиль	Фізичне виховання, мова, література, географія, суспільні науки	Дискусія, дослідження
05	**Запалення духу: олімпійський вогонь**	Повага до інших	Фізичне виховання, мова, література, географія, математика	Керований пошук, коло спілкування
06	**Церемонія відкриття Олімпійських ігор**	Прагнення до досконалості, баланс, повага до інших, чесна гра	Театр, мистецтво, музика	Кероване дослідження, рольові ігри, театр
07	**Церемонія закриття Олімпійських ігор**	Прагнення до досконалості, баланс, повага до інших, чесна гра	Мова, література, театр, мистецтво	Дослідження, сократівські запитання
08	**Музика та олімпійський гімн**	Дружба, прагнення до досконалості, повага до інших	Мистецтво, музика, історія	Дискусія, слухання, фізична координація, рольова гра, творчість
09	**Олімпійські медалі**	Прагнення до досконалості, повага до інших	Історія, мистецтво, географія	Дискусія, слухання, рольова гра, творчість
10	**Олімпійська клятва**	Чесна гра, повага до інших, радість від зусиль	Мова, література, театр, мистецтво	Конструктивізм, сократівські запитання
11	**Олімпійське перемир'я**	Повага до інших, баланс, чесна гра	Мова, література, театр, мистецтво	Коло обміну думками, круглий стіл
12	**Мир та Олімпійські ігри**	Повага до інших, чесна гра	Мова, література, театр, мистецтво	Коло обміну думками, круглий стіл
13	**Гра «Мирна спадщина»**	Повага до інших, чесна гра, дружба, радість від зусиль	Мова, література, театр, мистецтво	Коло обміну думками, круглий стіл
14	**Спорт і мистецтво в Стародавній Греції**	Повага до інших, баланс, прагнення до досконалості	Мистецтво, географія, суспільні науки	Кероване дослідження, конструктивізм
15	**Спорт і мистецтво на сучасних Олімпійських іграх**	Повага до інших, баланс, прагнення до досконалості	Мистецтво, географія, суспільні науки	Керований пошук, конструктивізм
16	**Емблеми та талісмани**	Баланс, повага до інших, радість від зусиль	Мистецтво, мова, література	Літературні гуртки

	ТЕМИ	ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА (ТЕМИ)	ШКІЛЬНІ ПРЕДМЕТИ	МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ
17	**Програма Олімпійських ігор**	Баланс, прагнення до досконалості, чесна гра, повага до інших, радість від зусиль	Мистецтво, бізнес, театр, музика	Дослідження, співпраця
18	**Юнацькі Олімпійські ігри**	Баланс, прагнення до досконалості, чесна гра, повага до інших, радість від зусиль	Суспільні науки, театр, музика	Творчість, співпраця
19	**Олімпійський фонд біженців та олімпійська команда біженців МОК**	Дружба, прагнення до досконалості, повага до інших	Соціальні дослідження, життєві навички	Дослідження, підготовка заходів, колективна робота, критичне мислення
20	**Долаючи бар'єри: жінки у спорті**	Баланс, прагнення до досконалості, чесна гра, повага до інших, радість від зусиль	Мистецтво, театр	Рольова гра, театр, творчість
21	**Паралімпійські ігри: «Дух у русі»**	Баланс, прагнення до досконалості, чесна гра, повага до інших, радість від зусиль	Фізичне виховання	Рольові ігри, дослідження, конструктивізм
22	**Проведення Олімпійських ігор**	Баланс, прагнення до досконалості, чесна гра, повага до інших, радість від зусиль	Мова, література, бізнес-дослідження, мистецтво, музика, театр, драматургія	Дослідження, конструктивізм, творчість
23	**Олімпійське селище**	Повага до інших, прагнення до досконалості, чесна гра	Соціальні науки, природничі науки, біологія, мистецтво	Творчість, вирішення проблем
24	**Подолання викликів Олімпійських ігор**	Баланс, прагнення до досконалості, чесна гра, повага до інших, радість від зусиль	Мистецтво, драма, життєві навички, суспільні науки	Рольові ігри, дискусії
25	**Сталий розвиток через Олімпійські ігри**	Баланс, повага до інших, чесна гра	Суспільні науки, природничі науки, біологія, мистецтво	Творчість, вирішення проблем
26	**Відчувати радість від зусиль через спорт та фізичну активність**	Радість від усиль, прагнення до досконалості, чесна гра, баланс, повага до інших	Фізичне виховання	Вирішення проблем, творчість, співпраця
27	**Торжество людяності: історії з Олімпійських ігор**	Повага до інших, баланс, чесна гра, прагнення до досконалості, радість від зусиль	Суспільні науки	Дискусія, рольові ігри, коло обміну думками
28	**Жити за правилами чесної гри**	Чесна гра, повага до інших, баланс	Мистецтво, театральне мистецтво, життєві навички, суспільні науки	Рольові ігри, дискусії
29	**Виховувати повагу до себе та інших**	Повага до інших	Мистецтво, мова, література	Літературні гуртки, обговорення
30	**Мої права = мої обов'язки**	Повага, гармонійність, чесна гра	Життєві навички, суспільні науки	Дослідження, навички мислення
31	**Робити важкий вибір**	Повага до інших, баланс, чесна гра	Життєві навички, театр	Рольові ігри, дискусії, вирішення проблем
32	**Докладати максимум зусиль, прагнучи досконалості**	Прагнення до досконалості, баланс	Мова, література	Щоденник, журнали відгуків, коло обміну думками
33	**Наполегливість і Олімпійські ігри**	Прагнення до досконалості, радість від зусиль, повага до інших	Фізичне виховання	Дискусія, творчість, рольове моделювання, вирішення проблем
34	**Стійкість і Олімпійські ігри**	Повага до інших, радість від зусиль, чесна гра	Суспільні науки	Дослідження, творчість
35	**Мужність на Олімпійських іграх**	Баланс, прагнення до досконалості, радість від зусиль	Суспільні науки	Дискусія, дослідження, коло обміну думками
36	**Активне, збалансоване і здорове життя**	Радість від зусиль, прагнення до досконалості, чесна гра, баланс, повага до інших	Фізичне виховання	Вирішення проблем, творчість, співпраця

РЕКОМЕНДОВАНА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА З ПЕДАГОГІКИ

Вся інформація, викладена нижче, є актуальною на момент друку і може бути змінена без попереднього повідомлення.

Стратегії навчання та інструктаж у класі

http://www.edutopia.org/blog/instructional-pacing-tips-rebecca-alber

Тематичне навчання

http://www.funderstanding.com/educators/thematic-instruction/

Розробка та планування уроків

http://www.crlt.umich.edu/gsis/p2_5

ПОСИЛАННЯ ТА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Спорт заради розвитку: Яку роль може відігравати спорт у сталих соціальних змінах?* (Sport for Development: What role can sport play in sustained social change?) video, Magic Bus, 2013.
- *Академія ігор: Ресурси для вчителів* (Play Academy: Resources for Teachers), webpage, Right To Play International.
- *Міжнародне натхнення* (International Inspiration), webpage, International Inspiration.
- *Стилі навчання Колба* (Kolb's Learning Styles), diagram, www.businessballs.com
- *Програма олімпійських послів* (Olympic Ambassador Programme), webpage, The New Zealand Olympic Committee, 2016.
- *Молодь у спорті - залучення дітей до гри*, (Youth in Sport - Keeping Kids in the Game), video, Hugh McDonald, TEDxLangleyED.

ГЛОСАРІЙ

Наведені нижче терміни поповнять вашу базу знань, але не обов'язково будуть включені до ресурсних матеріалів. Цей глосарій призначений для загального користування.

АВТЕНТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ	Оцінювання, яке відбувається в реальних умовах, таких як невелика гра, танцювальна постановка, гімнастичні вправи тощо. Автентичне оцінювання не включає ізольованого оцінювання навичок.
АНАЛІЗ ПІСЛЯ ГРИ	Післяігровий аналіз по всьому посібнику – це питання для роздумів, які дають змогу учасникам семінару критично осмислити зміст на високому рівні.
БЕЗОЦІНОЧНЕ ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ	Учні вислуховують рішення чи ідеї один одного, а потім без осуду чи оцінювання вносять пропозиції щодо покращення подальшої роботи. При цьому молоді люди практикують уміння слухати, коли хтось критикує їхню роботу, аналізують зауваження і визначають, чи будуть застосовувати їх для доопрацювання свого рішення/ідеї (які саме і чому). Така стратегія усуває психологічне напруження і заохочує учнів зосередитися на вдосконаленні попередніх ідей та запропонованих рішень.
БЛОГИ	Учні, які мають доступ до Інтернету, можуть написати про свій досвід використання OVEP, а потім опублікувати записи в Інтернеті. Блог ведеться у формі щоденника або журналу і може мати будь-який стиль написання. Можна писати аргументовано, можна ділитися роздумами або відзначати успіхи інших. Деякі блоги пишуть для аудиторії підписників, тоді як інші можуть бути для радості самовираження. В Інтернеті існує багато ресурсів для ведення блогів, їх можна легко знайти за допомогою пошукових систем.
ВЗАЄМНЕ НАВЧАННЯ	Дослідження неодноразово показували, що надання учням можливості навчати один одного має значний вплив на успіх у навчанні як учня, так і вчителя. Це особливо корисно для школярів, які вивчають складний для них матеріал. Наявність вчителя-ровесника допомагає учням, які розвиваються, краще зрозуміти матеріал і взаємодіяти з однолітками, що значно поліпшує їхній розвиток.
ВИКЛАДАЧ ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ (OVEP)	Особа, яка буде проводити фізично активну програму OVEP для молоді.
ВИХІДНІ КАРТКИ	Це картки, супутні до вхідних карток. Наприкінці уроку або навчального розділу учень записує те, чого він навчився, а також теми, які представляють інтерес для подальшого вивчення, і будь-які питання або проблеми, з якими він зіткнувся.

ВІДЕОБЛОГИ	Технологічна грамотність учнів надає багато унікальних способів продемонструвати те, чого вони навчилися, своїм викладачам. Влоги - це відео-еквівалент блогів. Учні можуть записати інтерв'ю один з одним або записати монолог, а потім завантажити його на веб-сайт або хостинг. Цей метод пропонує учням значний творчий простір.
ВІРТУАЛЬНЕ НАВЧАННЯ	Учні, які мають доступ до інформаційно-комунікаційних технологій (відомих, як ІКТ), можуть використовувати ці ресурси, щоб творчо підійти до багатьох запропонованих видів діяльності в рамках OVEP. Вони можуть ділитися своїми ідеями під час відеоконференцій, подкастів, чатів або в соціальних мережах.
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ	Здатність знаходити рішення в різних ситуаціях. Деякі вирішення проблем є більш ефективними, тому молоді люди повинні мислити критично та розглядати можливість співпраці з іншими людьми у процесі пошуку оптимальних рішень.
ВХІДНІ КАРТКИ	На початку уроку або розділу учням пропонується записати свої питання до теми на невеликій картці. Зокрема, вони мають написати, що знають і про що хочуть дізнатися. До цих карток викладач і учні можуть звертатися впродовж усього заняття і використовувати їх як нагадування, щоб зосередитися на роботі і відповісти на питання.
ГРОМАДЯНСЬКА ГРАМОТНІСТЬ	Розуміння того, як брати участь у житті громади (місцевої, глобальної) з метою зміцнення суспільства.
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ НАВЧАННЯ	Це процес, під час якого викладач розробляє унікальний навчальний досвід для учня. За необхідності він може скоригувати найважливіші параметри навчання: зміст, інтенсивність навчання, очікувані результати, а також розподіл учнів по групах (наприклад, за рівнем здібностей або за інтересами).
ДОСЛІДЖЕННЯ	Це може бути як індивідуальний, так і спільний процес, який заохочує учнів до самостійного пошуку знань і осмислення. Існує кілька способів, як це можна зробити: **Відкрите дослідження:** Учні самі обирають питання, методи дослідження та способи представлення своїх результатів і відкриттів. **Кероване дослідження:** Вчитель ставить питання, учні обирають методи дослідження, а потім презентують свої висновки. **Структуроване дослідження:** Вчитель ставить питання і очікує конкретних результатів від дослідження. Ключовим аспектом цього підходу є розвиток в учнів аналітичного та творчого мислення.
ДУМАЙ — ПОВ'ЯЗУЙ — КИДАЙ ВИКЛИК — ВИСЛОВЛЮЙ	Викладач допомагає учням оцінити проблему і пов'язати її з їхнім поточним розумінням, а потім поставити її під сумнів і, нарешті, висловити своє нове розуміння.
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ НАВЧАННЯ	У цьому методі учні отримують завдання виконати вправи, при цьому максимальна ефективність і результативність уроку найкраще досягається шляхом «виконання». Наприклад, у завданні 23 (Паралімпійські ігри) вправи найкраще «вивчати», виконуючи їх, а не думаючи про них.
ЖУРНАЛИ ВІДПОВІДЕЙ	Вони використовуються учнями для запису своїх думок (з плином часу) на запитання. Наприклад: Викладач може поставити запитання: «Чи може OVEP змінити характер учня?». Оскільки учень бере участь у заходах OVEP, він зможе робити записи у щоденнику, відповідаючи на це запитання.
ЗАКРІПЛЕННЯ	Деякі учні закінчують роботу швидко. Викладач може запропонувати додаткову вправу, яка ґрунтується на концепції/навчальному матеріалі, призначеному для решти класу.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ	Цей метод ґрунтується на вмінні викладача ставити запитання, які визначають рівень засвоєння матеріалу учнями, а потім формулювати додаткові запитання на основі їхніх відповідей. Цей підхід дає можливість учням робити прогнози і наводити аргументацію, яка, в свою чергу, буде перевірена на вірогідність і точність.
КАРТКИ ЗАВДАНЬ	Викладачі на картках записують завдання, які розкривають програми OVEP або доповнюють їх. Ці картки можна розділити за групами і використовувати для постановки запитань або уточнення розуміння.
КАРУСЕЛЬНЕ НАВЧАННЯ	Це метод мозкового штурму. Викладач ставить запитання, яке може складатися з кількох частин, і записує його на кількох аркушах паперу, які прикріплюють до дошки. Учні по черзі переходять від аркуша до аркуша, розглядають запитання на аркуші, обмірковують його, записують свої відповіді. Потім вони переходять до наступного аркуша. Наприкінці роботи знімаються і вивчаються на предмет закономірностей, дискусійних питань тощо. Цей метод може активізувати наявні в учня знання й ініціювати нові напрямки дослідження. Він також дозволяє менш впевненим у собі, несміливим у висловлюваннях учням зробити змістовну доповідь.
КЕЙС	Учні можуть виконати детальне, сфокусоване дослідження певного аспекту OVEP. Методи демонстрації свого навчання – відповідно до персоналізованого підходу – учні обирають на власний розсуд.
КЕРОВАНЕ АБО СПРЯМОВАНЕ ЧИТАННЯ/ОБГОВОРЕННЯ/ МИСЛЕННЯ/ПИСЬМО	Викладач може використовувати OVEP і додаткові матеріали – статті, книги, блоги, веб-сайти – для того, щоб допомогти учням зрозуміти поставлені питання. Під час керованого читання викладач може попросити школярів передбачати подальший розвиток подій («Як ви думаєте, що може статися, якщо…?»), використовувати підказки для стимулювання процесу мислення, допомагати учням порівнювати, знаходити схожість і визначати відмінності.
КОЛО ОБМІНУ ДУМКАМИ	У цьому методі навчання учні, які стали в коло, отримують завдання – зазвичай це дискусійне питання. Кожен у колі висловлює свої роздуми, які записують на диктофон. Потім ведучий узагальнює відповіді – і це призводить до подальшого обговорення.
КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ	Багато завдань програми OVEP розвивають комунікативні навички учнів. Вони мають можливість творчо висловлювати свої думки у письмовій формі: через оповідання, написання статей та інтерв'ю. Вони також можуть розвивати методи самовираження через рухи, театральну постановку та усне мовлення (наприклад, монологи чи діалоги). У рамках програми OVEP цінується думка і внесок усіх учнів, незалежно від їхніх здібностей. Багато рекомендованих методів навчання розроблено таким чином, щоб забезпечити рівність поглядів у дебатах і дискусіях.
КОНСТРУКТИВІЗМ	Це філософія освіти, яка передбачає, що учні навчаються найбільш ефективно, коли вони «творять» або відчувають навчання, а не пасивно взаємодіють зі змістом. Багато видів практичної діяльності в рамках OVEP спонукають учнів розвивати своє мислення та розуміння цінностей, використовуючи конструктивізм, а не просто сидіти в класі і слухати лекції.
КОНЦЕПТУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ	Ця техніка пропонує учням встановити зв'язки між ідеями та темами, а потім виразити їх у візуальній формі. Приклад: Олімпізм пов'язаний з олімпійськими освітніми темами, які асоціюються з радістю від зусиль, що, в свою чергу, співвідноситься з одним з аспектів спорту. Ця стратегія мислення допомагає учням розподілити великі обсяги інформації за категоріями, які потім можна проаналізувати (або використати в будь-який спосіб, як того вимагає проєкт чи завдання).

КРЕАТИВНІСТЬ	Визнана однією з ключових навчальних компетентностей XXI століття. Учнів заохочують пропонувати власні ідеї щодо проблем і засобів їх вирішення.
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ	Це не одна навичка, а сукупність різних розумових процесів, серед яких аналіз інформації, синтез у певний особистий сенс і формування судження про нову інформацію. Це важлива навичка в OVEP, оскільки вона допомагає учням розвивати власне розуміння, а не отримувати його від викладача.
КРУГЛИЙ СТІЛ	У цій стратегії викладач пише питання (або кілька питань) на аркуші паперу. Учні пишуть відповіді або пропонують ідеї, а потім передають аркуш паперу наступному члену групи. Це корисний спосіб генерування ідей, а також можливість для викладача оцінити рівень розуміння групи.
ЛІТЕРАТУРНІ ГУРТКИ	Це чудовий спосіб зібрати ідеї учнів щодо тем OVEP. Учні об'єднуються у малі групи (або обирають їх). Вони отримують текст для читання, а потім обговорюють його зміст. Учні можуть звітувати перед великою групою про обговорення та висловлені думки. Ці гуртки можна використовувати для вивчення матеріалу книг, а також коротких письмових творів.
МЕТАПІЗНАННЯ	У цій методиці учням пропонується проаналізувати свій процес мислення. Чи виявляє мислення упередженість або глибину? Чи спонукає воно до подальших запитань, щоб досягти більшої ясності? Цей метод найкраще підходить для людей з розвиненим мисленням, а не для тих, хто все ще перебуває на конкретно-послідовному рівні (наприклад, для дітей молодшого віку).
МОДИФІКАЦІЇ	Викладач коригує зміст таким чином, щоб учень взаємодіяв з матеріалом у спосіб, який відповідає його можливостям.
МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ	Моніторинг програми є безперервним і включає зустрічі з учасниками, їхніми сім'ями та викладачами, що дає змогу отримати зворотний зв'язок для постійного вдосконалення програми. Оцінювання – це комплексний підхід до даних (кількісних і якісних), який використовується для того, щоб визначити, чи досягла програма своїх цілей і завдань, а також для забезпечення зворотного зв'язку з учасниками.
НАВИЧКИ ВЕДЕННЯ ДЕБАТІВ	Багато навичок розвиваються завдяки використанню дебатів як педагогічної стратегії. Наведемо деякі навички, які розвиваються завдяки належній практиці проведення дебатів: вербальна комунікація, ефективне слухання, критичне мислення та впевненість у собі.
НАВИЧКИ МИСЛЕННЯ	Багато видів діяльності в рамках OVEP спонукають учнів досліджувати власні ідеї щодо матеріалу, який вивчається. Тобто у них активізуються такі навички мислення, як аналіз, рефлексія, синтез і теоретизування.
НАВЧАЛЬНІ СТАНЦІЇ	Викладач створює низку станцій із завданнями, які пов'язані з темою уроку. Викладач може дозволити учням самостійно спрямовувати свій рух від однієї станції до іншої або скеровувати їх так, як він вважає за потрібне.
НАВЧАННЯ ЗА ПРИНЦИПОМ ПАЗЛА	Метод заснований на принципах колективного навчання. Молодь бере участь у роботі в малих групах, кожна з яких отримує окремий фрагмент інформації. Ті, хто має однакову інформацію, знаходять один одного й обговорюють, досліджують та намагаються зрозуміти отриману інформацію. Потім молоді люди повертаються до своїх початкових груп, де кожен ділиться власними висновками, і група співпрацює, щоб «зібрати докупи» основну ідею, концепцію або тему, що розглядалася. Мета полягає в тому, щоб сприяти розвитку критичного мислення та співпраці між членами групи. Стратегія навчання за принципом пазла визнає, що кожна молода людина відіграє важливу роль у створенні та повному розумінні кінцевого продукту.

ОЛІМПІЙСЬКІ ЦІННОСТІ	Основними олімпійськими цінностями є досконаліть, повага та дружба.
ОЛІМПІЗМ	Олімпізм – це філософія життя, заснована на олімпійських цінностях, яка походить від олімпійського руху.
ОСВІТА НА ОСНОВІ ЦІННОСТЕЙ	Підходи до підготовки дітей та молоді до життя через виховання цінностей.
ОСВІТНІ ТЕМИ ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ (OVEP)	П'ять освітніх тем OVEP: радість від зусиль, чесна гра, повага до інших, прагнення до досконалості та баланс між тілом, волею та розумом.
ОЦІНЮВАННЯ ДЛЯ НАВЧАННЯ	Процес збирання інформації під час заняття або вправи з метою використання цієї інформації для ухвалення рішень щодо подальшого навчання.
ОЦІНЮВАННЯ ПРОГРАМИ	Процес збирання інформації про програму після її завершення для визначення її ефективності в досягненні програмних цілей.
ПАНЕЛЬНА ДИСКУСІЯ	Обраний модератор (викладач або учень) ставить запитання групі людей (можливо, учням або експертам). Формат відповідей групи може бути різним. Модератор може адресувати запитання конкретному члену групи або ставити однакові запитання всім учасникам. Після закінчення встановленого часу на відповідь (без перебивання) інші члени групи можуть коментувати відповіді.
«ПЕРЕВЕРНУТИЙ КЛАС»	Учні заздалегідь отримують навчальний матеріалі опановують його самостійно. Коли вони приходять до класу/навчального середовища, їх просять обговорити вивчену тему і попрацювати над завданнями, які поглиблюють розуміння, пройти тести або отримати допомогу зі складними концепціями.
ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ	Ця методологія спирається на навчальні компетенції XXI століття (креативність, співпраця, комунікативні навички, вирішення проблем) і дозволяє школяреві будувати власне навчання відповідно до своїх інтересів і стилів навчання, яким він віддає перевагу. Учень може обирати спосіб вираження своїх знань – по суті, він його персоналізує.
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ	Оцінювання, яке відбувається в кульмінаційний момент діяльності або навички, щоб з'ясувати, чи опанували учні навичку, чи досягли навчальних цілей, чи потребують вони для цього додаткових інструкцій.
ПОБУДОВА СПІЛЬНОТИ	Процес об'єднання членів групи, вивчення ними один одного та розуміння того, що всі члени групи мають право голосу в групі. Побудова спільноти має відбуватися на початку семінару чи програми і бути постійною.
ПОЗИТИВНИЙ РОЗВИТОК МОЛОДІ (ПРМ)	Процес, за допомогою якого молоді люди набувають компетенцій, необхідних для здорового проходження підліткового віку.
ПОРТФОЛІО	Портфоліо – це збірник навчальних досягнень учня. Воно може бути представлене у вигляді фізичного документа (папка, файл) або електронних файлів на спеціальних платформах, де зберігаються бази даних. Школяр збирає роботи, які демонструють його навчання, його прогрес, а також відображають його сильні та слабкі сторони.
ПРИСТОСУВАННЯ	Викладач пропонує однаковий навчальний матеріал для всіх учнів і очікує від них однакових результатів, але повинен забезпечити учням з різними здібностями різну кількість часу або різне обладнання, щоб вони могли продемонструвати свої знання.

ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ (ПН)	Учням пропонують обрати навчальну тему, яка визначатиме напрямок їхнього навчання протягом визначеного часу виконання завдання чи проєкту. OVEP і ПН природно поєднуються, оскільки учні можуть обрати одну або кілька навчальних тем, а потім дослідити аспекти, що відповідають їхнім інтересам. Підхід ПН дозволить учням обирати, як вони представлятимуть те, чого навчилися.
PREZZI / POWERPOINT	Ряд цифрових інструментів, які можна використовувати для яскравого представлення ідей, пов'язаних із завданнями OVEP.
РЕФЛЕКСІЯ	Акт осмислення досвіду з метою покращення інструктажу або результатів діяльності чи уроку.
РОБОТА У ЗВОРОТНОМУ НАПРЯМКУ	Це унікальна стратегія навчання, за якою учні починають роботу з кінцевої точки. Потім вони повинні визначити попередні кроки, які допомогли досягти цієї точки.
РОЗПОВІДЬ ІСТОРІЇ	Педагогічна стратегія, що використовується як потужний інструмент для передачі теми або концепції учням.
РОЛЬОВА ГРА	Учні досліджують персонажів олімпійської історії, а потім розігрують її.
СКАФКОДИНГ	Це техніка, за допомогою якої викладач розбиває завдання на менші, більш керовані частини і підтримує учня, поки він не буде готовий до більш складних частин.
СОКРАТІВСЬКІ ЗАПИТАННЯ	Ця стародавня стратегія, натхненна вченням грецького філософа Сократа, здійснюється під керівництвом викладача, який спонукає учнів ставити під сумнів своє розуміння і відстоювати свою думку.
СПІВПРАЦЯ	Це одна з навчальних компетентностей XXI століття, яка є важливою для викладання багатьох елементів програми OVEP. Учнів заохочують не лише знаходити спільну мову, а й шукати та цінувати ідеї інших під час спільної роботи над проєктами та завданнями.
ТЕАТР	Одним із найбільших внесків Стародавньої Греції – поряд з Олімпійськими іграми – була театральна творчість. Її цінували як потужний інструмент спонукати до роздумів, обмінюватися ідеями та шукати нові способи дослідження проблем. Театр використовується в деяких заходах програми OVEP, щоб «оживити» проблеми, пов'язані з олімпізмом, і надихнути учнів на нові підходи до їх вирішення.
УЩІЛЬНЕННЯ	Викладач використовує дані попереднього оцінювання і визначає, чи потрібно учню працювати над тим чи іншим аспектом завдання. Якщо учень засвоїв концепцію, він готовий перейти до чогось складнішого.
ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ	Поточне оцінювання використовують для коригування процесу подальшого навчання. Формувальне оцінювання може бути неформальним (наприклад, покажіть великий палець вгору, якщо ви розумієте, або великий палець вниз, якщо не розумієте) або формальним (наприклад, написання коментаря до роботи, яку потрібно подати).
ЧАТ-ГРУПА	Багато заходів OVEP спрямовані на те, щоб стимулювати та розвивати мислення учнів. Онлайн-чати можуть стати чудовим форумом для співпраці зі школярами з різних куточків світу. Використання чатів як методу навчання має великий потенціал, але його слід застосовувати з урахуванням вимог професійної етики, оскільки вони також можуть бути місцями, де розміщується неприйнятний контент. Тому викладачам рекомендується проконсультуватися з цього приводу з фахівцями ІТ-відділу.
ЩОДЕННИКИ	Учням рекомендується вести щоденник під час виконання завдань OVEP. У ньому можна записувати свої думки та формулювати уявлення про теми, які потребують обговорення та висловлення власної думки. Щоденник може стати потужним архівом для розвитку особистості учня.

РЕСУРСИ ТА ПОСИЛАННЯ

РОЗДІЛ 7

1. «*Позитивний розвиток молоді та заходи з фізичної активності/спорту: механізми, що призводять до стійкого впливу*» («Positive youth development and physical activity/sport interventions: mechanisms leading to sustained impact»), Physical Education & Sport Pedagogy 18, no. 3: 256–281, K. Armour, R. Sandford and R. Duncombe, 2013..

2. «*Фізичне виховання та спорт у школах: огляд переваг та результатів*» («Physical education and sport in schools: a review of benefits and outcomes»), Journal Of School Health no. 8: 397, R. Bailey, 2006.

3. «*Навчіть дітей добре: цілісний підхід до розвитку психосоціальних і поведінкових компетенцій через фізичне виховання*» («Teach the children well: a holistic approach to developing psychosocial and behavioral competencies through physical education»). Quest (00336297) 63, no. 1: 55–65, M. Weiss, 2011.

4. «*Фізичне виховання і спорт у школах: огляд переваг і результатів*» («Physical education and sport in schools: a review of benefits and outcomes»), Journal Of School Health no. 8: 397, R. Bailey, 2006.

5. «*Навчіть дітей добре: цілісний підхід до розвитку психосоціальних і поведінкових компетенцій через фізичне виховання*» («Teach the children well: a holistic approach to developing psychosocial and behavioral competencies through physical education»). Quest (00336297) 63, no. 1: 55–65, M. Weiss, 2011.

6. «*Ефективність викладання програми життєвих навичок у контексті фізичного виховання*» («The effectiveness of teaching a life skills program in a physical education context»), European Journal Of Psychology Of Education – EJPE (Instituto Superior De Psicologia Aplicada) 21, no. 4: 429–438, M. Goudas, I. Dermitzaki, A. Leondari and S. Danish, 2006

7. «*Посилення розвитку молоді через спорт*» («Enhancing youth development through sport»). World Leisure Journal 46, no. 3: 38–49, S. Danish, T. Forneris, K. Hodge and I. Heke, 2004.

8. «*Позитивний розвиток молоді, участь у програмах розвитку молоді в громаді та внесок підлітків п'ятих класів у життя громади: результати першої хвилі дослідження 4-H щодо позитивного розвитку молоді*» (Positive youth development, participation in community youth development programs, and community contributions of fifth-grade adolescents: findings from the first wave of the 4-H Study of positive youth development.»). Journal Of Early Adolescence 25, no. 1: 17–71, R.M. Lerner, J.V. Lerner, J.B. Almerigi, C. Theokas, E. Phelps, S. Gestsdottir and A. Von Eye, et al. 2005

9. «*Навчання життєвим навичкам через спорт*» (Teaching life skills through sport.»). In Paradoxes of Youth and Sport, S. Danish, edited by M. Gatz, M. Messmer and S. Ball-Rokeach, Albany, NY: State University of New York Press, 2002.

10. «*Стилі викладання у фізичному вихованні та спектр Мосстона*» («Teaching styles in physical education and Mosston's Spectrum»). https://spectrumofteachingstyles. org/assets/files/articles/TeachingStyles%20 inPEandMosstons-Spectrum.pdf, J. Doherty, (accessed on August 1, 2016)

11. «*Модель легкої гри: інклюзивний підхід до отримання задоволення через заняття спортом*» («Easy-play model: an inclusive approach to enjoyable sport participation.»). Physical & Health Education Journal 80, no. 1:24–28, L. Chunlei and K. Steele, 2014.

12. «*Навчальні ігри та спорт для порозуміння: Вивчення та переосмислення його актуальності у фізичному вихованні*» (Teaching games and sport for understanding: Exploring and reconsidering its relevance in physical education»). European Physical Education Review 20, no. 1: 36–71, S. Stolz and S. Pill, 2014.

13. «*Модель легкої гри: інклюзивний підхід до приємної участі у спорті*» («Easy-play model: an inclusive approach to enjoyable sport participation»). Physical & Health Education Journal 80, no. 1: 24–28, L. Chunlei and K. Steele, 2014.

14. «*Викладання для оволодіння навичками*» («Teaching for skill mastery»). Journal of Physical Education, Recreation & Dance 86, no. 7: 9–13, S. Chepko and R. Doan, 2015.

15. «*Навчання з допомогою однолітків у шкільних програмах фізичного виховання, спорту та фізичної активності: систематичний огляд*» («Peer-assisted learning in school physical education, sport and physical activity programmes: a systematic review»). Physical Education & Sport Pedagogy 19, no. 3: 253–277, K. A. Jenkinson, G. Naughton and A. C. Benson, 2014.

16. «*Роль та вплив учнівського лідерства на учасників програми здорового харчування та фізичної активності*» («The role and impact of student leadership on participants in a healthy eating and physical activity programme»). Health Education Journal 75, no. 1: 27–37. L. Gutuskey, N. McCaughtry, B. Shen, E. Centeio and A. Garn, 2016.

17. «*Модель контекстуальної мотивації у фізичному вихованні: Використання конструктів теорій самовизначення та цілей досягнення для прогнозування намірів фізичної активності*» («A model of contextual motivation in physical education: Using constructs from self-determination and achievement goal theories to predict physical activity intentions»). Journal of Educational Psychology 95, no. 1: 97–110, M. Standage, J.L. Duda and N. Ntoumanis, 2003.

18. «*Формування позитивного ставлення учнів до фізичного виховання*» («Developing student enjoyment in physical education»). Physical & Health Education Journal 79, no. 2: 14–18, J.R. Lorusso, S.M.Pavlovich and L. Chunlei, 2013.

19. «*Усунення бар'єрів для фізичної активності: використання культурних переговорів та компетентності*» («Eliminating barriers to physical activity: using cultural negotiation and competence.»). Strategies: A Journal For Physical And Sport Educators 26, no. 3: 35–40, B. Culp, 2013.

20. «*Підготовка культурно компетентних вчителів: професвіта та освіта вчителів фізичного виховання*» («Preparing culturally competent teachers: service-learning and physical education teacher education.»). Journal of Teaching In Physical Education 27, no. 3: 347–367, E. Domangue and R.L. Carson, 2008.

21. «*Вирішення проблеми різноманітності в школах: Культурно-орієнтована педагогіка*». («Addressing Diversity in Schools: Culturally Responsive Pedagogy»). Teaching Exceptional Children 39, no. 3: 64–68. H. V. Richards, A.F. Brown and T.B. Forde, 2007.

22. «*Чи Ви розумієте, що Вони повинні отримувати задоволення від фізичної активності, розумієте?»: Боротьба з веселощами у фізичному вихованні*» («'They ought to enjoy physical activity, you know?': Struggling with Fun in physical education»). Sport, Education and Society 6, no. 2: 211–21, E. O'Reilly, J. Tompkins and M. Gallant, 2001

23. «*Додавання цінності фізичному вихованню через інтегрований підхід*» («Adding value to physical education through an integrated approach»). Physical Educator – Journal Of Physical Education, New Zealand 46, no. 1: 35–37, D. Slade, 2013.

24. «*Інтегроване навчання з фізичним вихованням та музикою*» («Integrated learning with physical education and music»). Clearing House 84, no. 5: 174–179, C. Humphries Charlotte, S. Bidner and C. Edwards, 2011.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

- *Африканська традиційна та усна література як педагогічний інструмент у класах К-12* (African Traditional And Oral Literature As Pedagogical Tools In Content Area Classrooms K-12), L. Asimeng-Boahene & M. Baffoe, Information Age Publishing, 2014.
- *Створення та підтримка конструктивістського класу* (Creating and Sustaining the Constructivist Classroom), B. A. Marlowe & M. L. Page, Corwin Press, 2005.
- *Різні швидкості та різні потреби: як долучити спорту кожну дитину* (Different Speeds & Different Needs: How to Teach Sports to Every Kid), G. Barber, Paul Brookes Publishing, 2010.
- *Зробити диференціацію звичкою: як забезпечити успіх в академічно різноманітних класах* (Making Differentiation a Habit: How to Ensure Success in Academically Diverse Classrooms), D. Heacox, Free, Spirit Publishing, 2009.
- *Початковий посібник з проектного навчання* (ПН) (Project Based Learning (PBL)) Starter Kit, J. Larmer, D. Ross & J. R. Mergendollar, Unicorn Printing, 2009.
- *Методика фізичного виховання для вчителів початкових класів* (Physical Education Methods for Elementary Teachers), 3rd Edition, K. Thomas, A. M. Lee & J. R. Thomas, Human Kinetics, 2008.
- *Якості ефективного вчителя* (Qualities of Effective Teachers), 2nd Edition, J. H, Stronge, ASCD, 2007.
- *Диференційований клас: відповідаючи на потреби всіх учнів* (The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners), 2nd Edition, C. A. Tomlinson, ASCD.

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

НОТАТКИ ДО ТРЕНІНГУ

Міжнародний
олімпійський
комітет

Олімпійський дім
1007 Лозанна, Швейцарія
www.olympics.com/ioc

